

૩૩૫૮

શ્રી સત્યનારાયણ સટીક.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

બુકસેલર કાશીરામ જેમાઈ (સલુગવાળા)

સુકામ. મરુચ.

પ્રાપ્તિ ૧ જી.

અમદાવાદમાં

મામાની હવેલી મધ્યે અમદાવાદ યુનાઈટેડ પ્રીન્ટિંગ અને જાળવણી કંપની

“કોમિટિડ”ના પ્રેમમાં રણછોડલાલ ગંગારામે છાપ્યો.

સંવત ૧૯૪૪. સને ૧૮૮૭.

કીંપત આઠ આના.

બુકસેનર કાશીરામ જેભાઈ (સંદીશવાળા) નાં પ્રગટ કરેલા પુસ્તકો.

દલસનારાયણ સ્મૃતિ.	૯-૧-૦૦	સીતા આખ્યાન.	૯-૧-૦૦
મહીમાન સ્મૃતિ.	૯-૪-૦૦	ભરમચુકાની યુગેષ.	૯-૨-૦૦
સુદર્શન સંવાદ.	૯-૨-૦૦	દિગ્દેશાનની યુગેષ.	૯-૨-૦૦
પદ્મનિભંધ.	૯-૨-૦૦	કેળાઈ કલાકાની યુગેષ.	૯-૨-૦૦
		કુદરત કિલ્લિલ રૂપનિકાસનો પ્રકોશ.	૯-૨-૦૦

આગળની વીંટ.

કુદરત કિલ્લિલ રૂપનિકાસનો પ્રકોશ તથા નિશાનમાં આગળની તમામ સોપાનમાં
તથા કાળદાન પ્રસ્તુતો વિશેષ રીતે કામતે અન્યમાં અમારી પ્રજ્ઞાત હોય તેથી કામતે તથા તેમ
વડી પ્રસ્તુતો કમિશન વિશેષ રીતે અમારા અપવાદમાં આવશે.

૨૪૨૮

બુકસેનર કાશીરામ જેભાઈ (સંદીશવાળા)

સુ. ભંડેર હાલખાત મળત.

अथ देवता-चक्रम्.

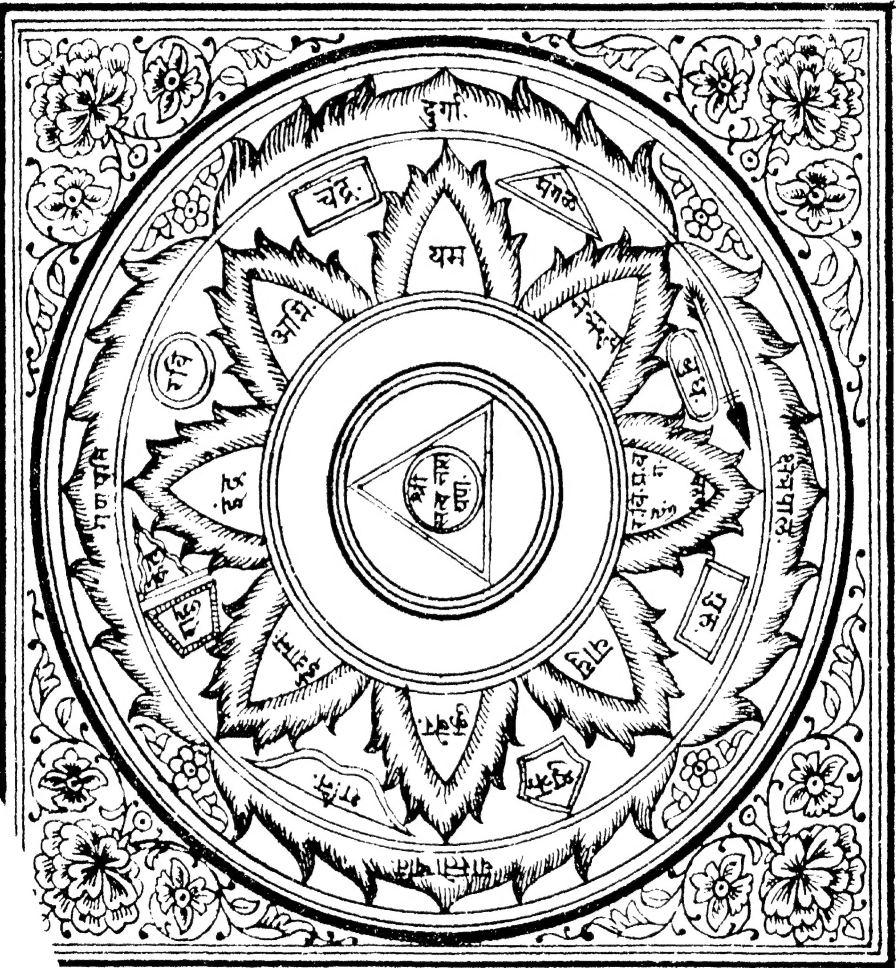
अमोघ.

दक्षिण.

नेत्र

पूर्व.

पश्चिम.

राम

राम

श्रीगणेशायनमः॥ अथसत्यनारायणव्रतविधिः॥॥ पौर्णमास्यमा
 वास्यासूर्यसंक्रमणव्यतीपाताष्टमीद्वादशी रविभौमभृगुसूर्यपर्वदिनेचंद्रानुकु
 ल्येमनउत्साहेब्राह्मणमुखोक्तपर्वसुवासत्यनारायणव्रतंकुर्यात् ॥ तच्चैवं ॥
 तद्विनेप्रातर्नद्यादौसपत्नीकोयजमानःस्नात्वाताम्रमयमव्रणंजलपूरितकलशं
 गृहमानीयोच्चस्थानेयोजयेत् ॥ तदनंतरंप्रातरान्हिकंनिर्वत्यमनसाव्रतमुद्वि
 श्यसंकल्पयेत् ॥ तद्विनेनक्तभोजनं ॥ सायंकालेसर्वसामग्रीकृत्वातदुत्तरं
 पत्न्यासहातिलामलककलसुगंधतैलाभ्यामंगविलिप्यउष्णोदकेनस्नात्वापट्ट
 दुकलादिवस्त्रोपवस्त्रेसर्वालंकारांश्चयथाविभ्रवंधारयेत्॥कुंकुमचर्चितोरंगवच्छया
 द्यलंकृतपीठोपरिसपत्नीकउपविश्यद्विराचम्यपवित्रपाणिः प्राणानायम्यकुल
 देवतांमातापितरौसमस्तब्राह्मणांश्चनमस्कृत्यदेशकालौसंकीर्त्यअमृगोत्रोत्प
 न्नोमृकशर्माहंअस्माकंसर्वेषां०समस्तदुरितोपशान्त्यर्थंअलक्ष्मीपरिहारपूर्वकल
 क्ष्मीप्राप्तादिमनोभिलाषितकामनासिद्धिद्वाराइहामुत्रचसकलभोगादिचतुर्विध
 पुरुषार्थसिद्ध्यर्थमंगीकृतसत्यनारायणव्रतांगत्वेनसंपादितसामश्यागणेशगौरी
 वरुणब्रह्मविष्णुरुद्रसूर्यादिनवग्रहद्रौघष्टलोकपालगणपतिचतुष्टयदेवतापुजन

पूर्वकं श्रीसत्यनारायणप्रीत्यर्थयथाशक्तियथामीलितोपचारद्रव्यैः पुरुषसूक्त
 श्रीसूक्तपुराणोक्तमंत्रैश्च ध्यानावाहनादिषोडशोपचारैः पूजनतद्गतोक्तकथा
 श्रवणंचकरिष्ये ॥ शरीरशुद्ध्यर्थं त्रासनाविध्यादिन्यासांश्च कलशशंखघंटार्च
 नं करिष्ये ॥ निर्विघ्नतासिद्धयर्थं गणपतिपूजनं पंचवाक्यैः पुण्यावाचनं देवता
 स्थापनंच करिष्ये ॥ स्त्रीशूद्रादिकर्त्तांचिद्वैदिकमंत्रप्रयोगो न कार्यः ॥ गणप
 तिसंपूज्य ॥ मत्स्यं मसकुटुंबाय महाज ० अद्य कारिष्यमाणं श्रीसत्यनारायणपू
 जनाख्यस्य कर्मणः पुण्याहं नवं तौ ब्रुवंतु ॥ ॐ पुण्याहं ॥ मत्स्यं ० श्रीसं
 ख्याय कर्मणे स्वस्ति भवं तौ ब्रुवंतु ॥ आयुष्मते स्वस्ति ॥ मत्स्यं ० कर्मणः ऋद्धिं भ
 क्तं कर्म ऋद्धयतां ॥ मत्स्यं ० श्रीरस्त्विति भवं तौ ब्रु ० अस्तु श्रीः ॥ कल्याणं नवं तौ ब्रु ०
 अस्तु कल्याणं ॥ आमूरजप्रत्या ० प्रजापते ० पुण्याहवाचनफलसमृद्धिरस्त्व
 ति नवं तौ ब्रु ॥ पुण्याहवाचनफलसमृद्धिरं ॥ आसनविद्यादिपुरुषसूक्तन्या
 संकृत्वा ॥ ॐ नं पादाभ्यानं ॐ मौजानुभ्यां ॐ नं कटिभ्यां ॐ गंगा
 भ्यै ० ॐ वंद्यं दया ० ॐ तै बाहूभ्यां ० ॐ वां कंठाय ० ॐ सुमुखाय ० ॐ देवेनाभ्या
 ॐ वां ललाटाय ० ॐ यमर्धे ० ॐ नमो नमो नमो देवाय शिरसे स्वाहा ॥ ॐ न

मोनारायणायइतिदिग्बन्धः॥ कलशस्य० ॥ शंखादौ०॥ आगमार्थ० ॥ अप
 वित्रःपवि० ॥ आत्मानंपूजाद्रव्याणिप्रोक्ष्य ॥ देवस्यवामन्नागेदीपस्थापन
 पूजनंकुर्यात् ॥ भोदीपब्रह्मरूप० ॥ रंगवल्लीयादिवोष्टितपीठेकुंकुमेनाष्टदलंकृत्वा
 तदुपरिजलपूरितप्रातरानीतकलशस्थापनंकुर्यात् ॥ तच्चेत्थं ॥ ॐमहोद्यौरि
 तिभूमिंप्रार्थ्य ॥ ॐओषध०इतिपीठोपरिअष्टदलेगोधूमादिसप्तधान्यराशे
 कृत्वा० ॐआकलशेषुधावति०इतिधान्यराशौकलशंसंस्थाप्य ॥ ॐइमंमेगं
 गेइत्युदकं ॥ ॐगंधद्वारामितिगंधं ॥ ॐ कांडात्कांडादितिदुर्वा ॥ ॐ ओ अ
 श्वत्थेवो०इतिपंचपल्लवान् ॥ ॐ आफलिनीर्या० इतिफलं ॥ ॐ सहिरत्ना
 नीतिपंचरत्नानि ॥ ॐ हिरण्यरूपेइतिहिरण्यं ॥ ॐ युवासुवासाःइतिकल
 शंकंठेवस्त्रेणविष्टयअथवारक्तदोरकंबध्वा ॥ ॐ पूर्णादर्वि० इतिकलशोपरि
 शालितंडुलपूरितताम्रमयपूर्णपात्रंनिधाय ॥ तन्मध्येकुंकुमेनाष्टदलंकृत्वा ॥
 ॐ तत्त्वायामीतिवरुणमावाह्य ॥ वरुणायनमइतिनाममंत्रेणवरुणपूजांकृ-
 त्वा ॥ ब्राह्मणानांशालिग्रामशिलापूजनं ॥ ब्राह्मणेतेरांसुवर्णमयलक्ष्मी
 नारायणप्रतिमापूजनंयंत्रपूजनंवाअथपीठेदेवतास्थापनं ॥ ॐसर्वत्र ॥ मं-

हुकायनमःकालाग्निरुद्रायन० आधारशक्त्यैन० कर्मयि० वराहाय० अनं-
 ताय० सुधासिंधुपरिवृतपृथिव्यैनमःरत्नद्वीपाय० मणिमंडपायनमःकल्प-
 तरवेन० वेदिकायै० मंचकाय० तत्पादचतुष्के धर्मयि०॥ ज्ञानाय० वैराग्या०
 ऐश्वर्याय० गात्रचतुष्केअधर्माय० अज्ञानाय० अवैराग्या० अनैश्वर्याय० मध्ये
 आनंदकंदाय० संविन्नालाय० सर्वतत्त्वात्मकपद्मा० प्रकृतिमयपत्रेभ्यो० वि
 कारमयकेसरेभ्यो० पंचाशद्वर्णबीजाढ्यकर्णिकायै० सूर्यमंडलाय० चंद्रमंड
 लाय० वन्हिमंडलाय० सत्वाय० रजसेन० तमसेन० आत्मने० अंतरात्मने०
 परमात्मने० ज्ञानात्मने० मायातत्त्वाय० कलातत्त्वाय० विद्यातत्त्वाय० पर
 तत्त्वाय० इतिसंपूज्य ॥ पीठशक्तिपूजयेत् ॥ दशदिक्षु प्रागादिक्रमेण ॥ ती
 ब्रायैन० ज्वालिन्यैनमः नंदायै० भोगदायै० कामरूपिण्यै० उग्रायै० तेजोव
 त्त्यै० सत्यायै० पद्मवासिन्यै ॥ मध्येपीठशक्त्यैन० वामेहोसर्वशक्तिकमला
 सनाय० दक्षिणेपराशक्तिरुद्राय० अष्टदलमध्यात्पाश्र्वमेऊदकसंस्थाः गण
 पतये० गौर्यैन० वरुणाय० ॥ ब्रह्मणे० विष्णवे० रुद्राय० अष्टदलसंध्यगेव
 हिः सूर्याय० चंद्रमसेन० भोमाय० बुधायन० बृहस्पतये० शुक्राय० शनैश्चरा

य० राहवे० केतवे० अष्टदलेषु इदाय० अग्रयेन० यमाय० निऋतये० वरुणाय
 वायवे० सोमाय० ईशानाय० चतुर्दलेषु गणपतये० दुर्गायै० क्षेत्रपालाय० वा
 स्तोष्णपतये० ॥ इति पीठदेवतास्थापनतत्पूजनंचकृत्वा ॥ मध्ये संपूजितपीठे
 अष्टशक्तिं श्रीलक्ष्मीसहितसत्यनारायणाय नमः सत्यनारायणं आवाहयामि
 ॥ अथ ध्यानं ॥ शांताकारं नृजगश० ॥ अऋत सत्यं परंब्र० ॥ ध्यायेत्सत्यं
 गुणातीतं गुणत्रयसमन्वितं ॥ लोकनाथं त्रिलोकेशं कौस्तुभान्नरणहरिम् ॥ १ ॥
 नीलवर्णपीतवासं श्रीवत्सपदभूषितं ॥ गोविंदं गोकुलानंदं ब्रह्माद्यैरपि पूजितं
 ॥ २ ॥ अंजलौ पुष्पगृहीत्वा हृदि स्थंदेवं श्वासमार्गेण पुष्पे आगतं ध्यात्वा ॥ अंस
 हस्त्रशीर्षां० अहिरण्यवर्णां ० ॥ आगच्छ देवदेवेश ते जोराशे जगत्पते ॥ क्रिय
 माणां मया पुजां गृहाण सुरसत्तम ॥ १ ॥ श्रीसत्यनारायणं सांगं सपरिवारं सायु
 धं सशक्तिकमावाहयामि ॥ इति पुष्पं समर्पयेत् ॥ शालिग्रामशिलायां नित्यं
 ज्यमूर्त्या दौ वा पूजनं चेत्पूर्वोक्तप्रकारेण नावाहनम् ॥ किंतु आवाहनमंत्रैः पुष्पां
 जलिसमर्पणमात्रं कार्यं ॥ अंपूरुष एवेदं सर्वं० अंतांम आवहजातवे० ॥ ना
 नारत्नसमायुक्तं कर्तस्वरविभूषितम् ॥ आसनं देवदेवेश प्रीत्यर्थं प्रतिगृह्यता

म॥२॥ श्रीसत्यनारायणायसांगायसपरिवारायमनमः ॥आसनंस० ॥ॐए
तावानस्यमहिमा०अश्वपूर्वा० ॥गंगादिसर्वतीर्थेभ्योमयाप्रार्थनयाहृतम् ॥
तोयमेतत्सुखस्पर्शपाद्यार्थप्रतिगृह्यतां ॥३॥श्रीसत्यनारा०पाद्यंस०॥ॐत्रि
पादूर्ध्व० ॐकांसोस्मिता० ॥नमस्तेदेवदेवेशनमस्तेधरणीधर ॥ नमस्तेकम
लाकांतगृहाणार्ध्यनमोस्तुते ॥४॥ श्रीसत्य०॥ॐतस्माद्विराळ०ॐचंद्रांप्रभा
सां० ॥ कर्पूरवासितंतोयंमंदाकिन्याःसमाहृतं ॥आचम्यतांजगन्नाथमयादत्तं
हिभक्तितः॥५॥श्रीसत्य०आचमनीयं०ॐयत्पुरुषेण ०ॐआदित्यवर्णे०गंगा
चयमुनाचैवनर्मदाचसरस्वती॥तापीपयोणीरेवाचताभ्यःस्नानार्थमाहृतं॥६॥
श्रीस०मलापकर्षस्नानंस०ॐआप्यायस्व०श्रीस०पयस्नानं०ॐदधिक्रावणो
श्रीस०दधिस्नानंस०ॐघृतंमिमिक्षे०श्रीस०घृतस्ना०॥ओमधुवाता०श्रीस०
मधुस्नानं० ॥ ॐस्वादुःपवस्व ० श्रीसत्य० शर्करास्नान ०ॐगंधद्वारां०
श्रीस० गंधोदकस्नानं० दधिक्षीरंघृतंचैवमधुखंडविमिश्रितं ॥ तृप्त्यर्थंतव
देवेशमधुपर्कंददाम्यहं ॥ ७ ॥ श्रीस० मधुपर्कं० ॥ ॐ कनिक्रदज्जनुषंप्र
ब्र०॥ अभ्यंगार्थं महीपालतैलपुष्पादिसंभवम् ॥ सुगंधद्रव्यसंमिश्रसंगृहा

णसुरेश्वर ॥ ८ ॥ श्रीस० अभ्यंगस्नानं० ॥ अंगोद्वर्तनकंदेवकस्तुर्यादि
 विमिश्रितं ॥ लापनार्थगृहाणेदंहरिद्राकंकमैर्युत ॥ ९ ॥ श्रीस० अंगोद्वर्तन
 नानातीर्थादाहृतंचतोयमुष्णंमयाकृतम् ॥ स्नानार्थचप्रयच्छामिस्वीकुरुष्व
 दयानिधे ॥ १० ॥ श्रीस० उष्णोदकस्नानं० ॥ ओं आपोहिष्ठाम० ॥
 श्रीसत्य० शुध्दोदकस्नानं० ॥ नाममंत्रेणदशोपचारैःपूजयेत् ॥ ततोमहा
 निषेकंकुर्यात् ॥ स्वर्णधमानुवाके ॥ पुरुषरूकेनअतोदेवाइतिषड्ऋग्मि
 विष्णुसूक्तेःश्रीसुक्तेनचान्निषिंचेत् ॥ ओं नमोनारायणायेतिद्वादशवारंतप
 येत् ॥ ओं गृहवैप्रतिष्ठासुक्तं० ॥ श्रीसत्यनारायणायसांगायसपरिवारा-
 यसायुधायसशक्तिकायनमः॥ सुप्रतिष्ठितमस्तु॥ ओं तंयज्ञं० श्रीं उपैतुमां ॥
 तत्तत्कांचनवर्णानंपद्मोर्णमृदूलंशुभ्रम् ॥ युग्मवस्त्रंगृहाणेदंपरिधानायमाधवा॥
 ११ ॥ श्रीस० वस्त्रयुग्मं० ॥ देव्यै० वस्त्रंकुचकी० ॥ ओं तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः
 संभृतं० ऊक्षुत्पिपासा० ॥ ० ब्रह्मविष्णुमहेशैश्वर्यनिर्मितंब्रह्मसुत्रकम् ० यज्ञो
 पवीतंतद्धानात्प्रीयतांकमलापतिः ॥ १२ ॥ श्रीस० यज्ञोपवी० ॥ आचम
 नीयं ॥ ऊं तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः० अं गंधद्वारां० ॥ गोरोचनंचंदनदेवदा

रुक्पूरकृष्णागरुनागराणि ॥ कस्तूरिकाकेशरमिश्रीतानियथोचितंसत्यम
 यार्पितानि ॥ १३ ॥ श्रीस० गंधं ॥ हरिद्रारंजिता० इत्यादिमंत्रैर्हरिद्रादिव
 क्ष्यमाणसौभाग्यद्रव्याणिततन्मंत्रैर्लक्ष्म्यादिभ्यः समर्पयेत् ॥ हरिद्रा० ॥
 कुंकुमंकामुकं० ॥ कुंकुमं ॥ कज्जलं० कंठसूत्रं० हस्तभूषणं० केशभूषणं०
 सीमंतभूषणं० ताडपत्रं ओंआहिरिवभोगैः० ॥ श्रीस० नानापरिमलद्र
 व्याणिश्चेततंडुलसंयुक्तान्कुक्कुमेनविराजितान् ॥ अक्षतांस्वंगृहाणेशना
 रायणनमोस्तुते ॥ १४ ॥ श्रीस० अक्षतान् ॥ औतस्मादश्वा० ओंमनसः
 काम० ॥ माल्यादीनि० ॥ १५ ॥ जातीपुष्पंचकल्हारंकमलंकरवीरकं ॥
 केतकंबकुलंचैवनारायणददाम्यहम् ॥ १६ ॥ श्रीस० पूष्पाणि ॥ तुल
 सीकुंदमंदारपारिजातांबुजैस्तुया ॥ पंचभिर्ग्रीथितामालावैजयंतीतिकथ्यते.
 १७ ॥ श्रीस० वैजयंतीमालां० काटिसुत्रांगुलीयेचकुंडलेमुकुटंतथा ॥ वन
 मालांकौस्तुभंचगृहाणपरुषोत्तम ॥ १८ ॥ श्रीस० नानालंकारान् ॥ विष्णु
 सहस्रनामिन्निःसहस्रतुलस्यर्पणम् ॥ अथांगपूजा ॥ सत्यपरब्रह्मणे
 नमः ॥ पादौपूजयामि ॥ संकर्षणाय० गुल्फौपू० ॥ कालत्मने० जानुनीपू०

विश्वरूपाय० जंघेपू० ॥ विश्वाय० कटिपू० ॥ पद्मनाभाय० नाभिपू० ॥
 परमात्मने० हृदयंपू० ॥ वैकुंठाय० कंठपू० सर्वास्त्रधारिणे० बाहूयस्त्रिच
 स्पतये० मुखंपू० ॥ हरये० जिह्वांपू० ॥ दामोदराय० दंतान्पू० ॥ सहस्राक्ष
 य० नेत्रेपू० ॥ केशवाय० ललाटेपू० ॥ सर्वात्मनेन० शिरःपू० ॥ श्रील-
 क्ष्मी सहितसत्यनारायणायनमः ॥ सर्वांगं पूजयामि ॥ अथावरणपूजा ॥
 तुलसीकुंकुमाक्षतपूष्पाण्यर्पयेत् ॥ विंदुमध्ये श्रीमत्यनारायणायनमः ॥
 दक्षिणमहालक्ष्म्यै न० वामे संकर्षणाय० पुरतः गरुडाय० वामपाङ्गैर्वै अक्रूराय०
 दक्षिणपाङ्गैर्वै उद्धवाय० दयाब्धे त्राहि संसारसर्पान्मांशरणागतं ॥ नक्त्या
 समर्पयेत्तुभ्यं प्रथमावरणार्चनं ॥ १ ॥ अनेन प्रथमावरणपूजनेन भगवान् श्री
 सत्यनारायणः प्रीयतां ॥ त्रिकोणेषु पूर्वादिक्रमेण ॥ लक्ष्मीहृषीकेशाभ्यां०
 गौरीरुद्राभ्यां० सरस्वतीकमलासनाभ्यां० तद्वाह्यदले सुवर्णयिन० वृषभा-
 य० हंसाय० दयाब्धे त्रा० द्वितीयावरणपू ॥ २ ॥ पट्कोणेषु पूर्वादिक्रमेण ॥
 मत्साय० कूर्माय० वराहाय० नारसिंहाय० वामनाय० परशुरामाय० ॥
 तद्वाह्ये ॥ रामाय० कृष्णाय० बौद्धाय० कल्किने० व्यासाय० पृथिव्यै

दयाब्धेत्रा० तृतीयावरणपू० ॥ ३ ॥ तत्बाह्यवृत्तेषुपूर्वादिक्रमेण ॥ मित्रा-
 य० सोमाय० अंगारका० बुधाय० बृहस्पतये० शुक्राय० शनैश्चराय०
 राहवेन० केतवेन० ॥ अष्टदलेषुपूर्वादिक्रमेण ॥ इंद्राय० अश्वये० यमाय
 निऋतये० वरूणाय० वायवेन० ॥ सोमाय० ईशानाय० ॥ तद्वाह्यदलेषुव
 ज्राय० शक्तये० दंडाय० खड्गाय० पाशाय० अंकुशाय० गदायै० त्रिशला
 य० दयाब्धेत्राहि० अनेनचतुर्था० ॥ ४ ॥ वृत्तेकेशवादिचतुर्विंशतिना
 मान्निःपूर्वादिक्रमेण ॥ चतुर्दलेषुर्वेसुदर्शनाय० दक्षिणेपाशुपताय० पश्चिमे
 शाङ्गाय० उत्तरेगदायै० ध्रुवाय० नारदाय० सप्तर्षिभ्यो० गंगादिनदीभ्यो
 सप्तसागरेभ्यो० नागिन्यादिसहस्रफणांकितनागायनमः गंधर्वाद्यप्सरोभ्यो
 दयाब्धेत्रा० पंचमावरणार्चनं ॥ अनेनपंचमावरणार्चनेनन्नगवान् श्रीसत्य
 नारायणः प्रीयतां ॥ ५ ॥ ॐ यत्पुरुषं० ॐ कर्दमेन० वनस्पति० श्रीसत्य०
 धूपसम० ॥ ॐ ब्राह्मणोस्य० ॐ आपः स्रजंतु० ॥ ॐ आज्यंचवर्त्ति० श्रीस०
 दीपं० ॥ ॐ चंद्रमामन० ॐ आदीपु० रंजाफलं धृतं क्षीरं गोधूमस्य च चूर्णकं ॥
 शर्करायुक्तं नैवेद्यं सपादं नक्ष्यमुत्तमं ॥ २१ ॥ श्रीस० नैवेद्यं ॥ मध्येपानं यि०

उत्तरापोशनं० हस्तप्रक्षा० मुखप्रक्षालनं० करोद्धर्तनार्थंचंदनं० मुखवासा
 र्थंपूगीफलमितितांबु० हिरण्यगन्धैतिमाहादक्षिणांस० ॥ कूण्मांडमातुलिंगं
 चकर्कटीदाडिमीफलं ॥ रंभाफलनारिकेलंजंबीरंबदरंतथा ॥ २२ ॥ श्री
 सत्यनाराय० फलाष्टकं० ॐ नम्र्याआ० ॐ आर्दायःकव्यानिकानिच०॥
 २३॥ श्रीस०प्रदक्षिणांस०॥ ॐ सप्तास्यासन्० ॐ तांमआवह० नमःसर्वे
 हितार्थायजगदाधारहेतवे ॥ साष्टांगायंप्रणामस्तेप्रयत्नेनमयाकृतः ॥ २४॥
 श्रीस० नमस्कारं० ॥ नीरांजनंगृहाणेदंघृतदीपविराजितं ॥ स्वप्रकाशप्र
 काशात्मन्प्रकाशितदिगंतर ॥ २५॥ श्रियेजातःश्रियत्रा० श्रीस० नीरां
 जनदीपं० ॥ कर्पूरकंमहाराजरंभोद्धृतंचदीपकं ॥ मंगलार्थंमहीपालसंगृ
 हाणजगत्पते ॥ २६ ॥ श्रीस० कर्पूरदीपं० ॥ गृहाणपरमेशानसरत्नेछत्र
 चामरे ॥ दर्पणंव्यजनंचैवराजभोगाययत्नतः ॥ २७॥ श्रीस० ॥ राजोप
 चारान् ॥ अयज्ञेनयज्ञ० अयःशुचिःप्रयतोभत्वा ० ॥ विद्याबुद्धिधनैश्चर्य
 पुत्रपौत्रादिसंपदः ॥ पुष्पांजलिप्रदानेनदेहिमेईप्सितंवरं ॥ २८ ॥ नमो
 स्त्व० श्रीस० मंत्रपुष्पं० ॥ आवाहनंनजानामिनजानामिविसर्जनं ॥

पूजांचैव न जानामि क्षम्यतां परमेश्वर ॥ २९ ॥ श्रीसत्य० प्रार्थनां० ॥ यस्य
 स्मृत्या० ॥ अनेन कृतपूजेनेन श्रीलक्ष्मीसहितसत्यनारायणः सांगः सपरि
 वारः प्रीयतां ॥ अथ कथाश्रवणं कार्यं ॥ कथाश्रवणानंतरं व्यासपूजनं पूस्तक
 पूजनं ब्राह्मणसुवासिनीपूजनं च कृत्वा देवं दशोपचारैः संपूजयेत् ॥ तन्मध्ये म-
 हानैवेद्योत्तरं भंगलान्तिकं यं कृत्वा भंगपूष्पांते प्रार्थयेत् ॥ अथ प्रार्थनादशकं ॥
 कनकसुचिदुक्कलः कुण्डलोच्छासिगलः शमितभुवनजारः कोपिलीलावतारः त्रिभु
 वनसुखकारी शेषशायी मुकुंदः परिकलितरमांगो मंगलं नस्तनोतु ॥
 ॥ नारायणस्त्वमेवासि सर्वेषां च हृदि स्थितः ॥ प्रेरकः प्रेर्यमाणानां त्वया प्रेरितमा
 नसः ॥ १ ॥ त्वदाज्ञां शिरसा धृत्वा न जामि जनपावनं ॥ नानोपासनमार्गणां भा
 वकृद्भावबोधकः ॥ २ ॥ भावार्थकृद्भावभूतो न्नवसौख्यप्रदो भव ॥ त्वन्मायामोहि
 तं विंशं त्वयैव परिकल्पितं ॥ ३ ॥ त्वदधिष्ठानमात्रेणैव सर्वार्थकारिणी ॥ त्वामे
 वतां पूरस्कृत्य न जामि धनकाम्यया ॥ ४ ॥ नमै त्वदन्यस्त्रातास्ति त्वदन्यन्नहि दै
 वतं ॥ त्वदन्यं न हि जानामि पालकं पूण्यरूपकं ॥ ५ ॥ यावत्सांसारिको न्नावस्तव
 मेव न्नावनात्मकः ॥ तावत्सिद्धिर्नैवेत्साध्या सर्वदा सर्वथा विभो ॥ ६ ॥ पाणिना

महमेकोग्रयोदयालूनांत्वमग्रणीः॥दयनीयोमदन्योस्ति तवकोत्रजगत्रये ॥७॥
 त्वयाचाहंनसृष्ट्येत्तवमास्तुदयालुता ॥ आमयोवानसृष्ट्येदौषधस्यवृथोद
 यः॥८॥ पापसंघपरिक्रांतःपापत्मापापरुधृक् ॥ त्वदन्यःकोत्रपापेभ्यस्त्रा
 तास्तेजगतीतले ॥९॥ त्वमेवमाताचपितात्वमेवत्वमेवबंधुश्चसखात्वमेव ॥ त्व
 मेवविद्याद्रविणत्वमेवत्वमेवसर्वमदेवदेव ॥१०॥ प्रार्थनादशकंचैवमूलाष्टक
 मथापिवा ॥ यःपठेच्छृणुयानित्यंतस्यलक्ष्मीःस्थिराभवेत् ११॥ आवाहनं
 नजानामि ०॥१२॥ अन्यथाशरणंना ०॥१३॥ गतंपापंगतंदूःख ०॥१४॥ मंत्र
 होनंक्रियाहीनद्रव्यहीनंसुरेश्वर ॥ यत्पूजितंमयादेवपरिपूर्णतदस्तुमे॥१५॥
 विष्ण्वक्सेनादीनपूजयेत् ॥ अनेनअत्रगंधपुष्पधूपदीपनैवेद्यफलतांबूलदक्षि
 णाप्रदक्षिणानमस्कारपरिवारदेवतापूजनकथाश्रवणारूयेनकर्मणाश्रीलक्ष्मी
 सहितश्रीसत्यनारायणदेवताप्रीयतां ॥ तत्सत्ब्रह्मार्पणमस्तु ॥ ब्राह्मणेभ्यो
 महाप्रसादतांबूलदक्षिणांदत्वा ॥ तेभ्यःआशिषोगृहीत्वा ॥ अद्यपूर्वोच्च ० ॥
 श्रीसत्यनारायणव्रतकर्मणः सांगतासिद्धर्थब्राह्मणसुवासिनीसमाराधनंकरि
 ष्ये ॥ नारायणगायत्रींअष्टवारंजपेत्॥ नारायणायविद्महेवासुदेवायधीमहि॥

तन्नोविष्णुः प्रचोदयात् ॥ तीर्थप्रसादंगृह्णीयात् ॥ मंत्रः ॥ पादोदकंसत्यदेव
 नरोयः पिबेतेतव ॥ तस्यांतर्गतजपापनश्यतेनात्र संशयः ॥ १ ॥ नारायणप्रसादं
 तु गृहीत्वा भक्तिभावतः ॥ सर्वान्कामानवाप्नोति प्रेत्य सायुज्यमाप्नुयात् ॥ २ ॥
 प्रसादं भक्षयेत् ॥ बांधवैः सह सुहृद्युक्तो भुंजीत रात्रौ जागरणं कुर्यात् ॥ देवस
 न्निधौ वैदधोषं हरिर्कीर्तनं वा कुर्यात् ॥ नानानृत्यवाद्यादियुक्तं न जननं कृत्वा ॥
 प्रातर्ब्राह्मे मुहूर्ते चोत्थाय नित्यकर्मनंतरमुत्तरपूजां कृत्वा ॥ ओं सहस्रशीर्षे देवं
 इति वैदिकमंत्रं पठेत् ॥ नाराकणगायत्रीं दशवारं जपेत् ॥ शंखचक्रगदापद्म श्री
 वत्सवेणुकौस्तुभवनमालादिमुद्राः । प्रदर्श्य उपसंहारमुद्रया पुष्पप्रसादं गृह्णी
 यात् ॥ यथेप्सितं प्रार्थयेत् ॥ ततः ऊतिष्ठ ब्रह्मण ० ॥ यांतु देवगणाः सर्वे ० ॥
 शालग्रामशिलां स्वस्थाने स्थापयेत् ॥ आचार्यैः यथाज्ञातया वस्त्राभरणादिना
 पूजयेत् ॥ आचार्याय पूजापीठं सदक्षिणं गांच दद्यात् ॥ विष्णुस्मरेत् ॥ इति
 सत्यनारायणव्रतविधिः समाप्तः ॥ श्रीकृष्णार्पणं ॥

શ્રીસત્ય નારાયણાયનમઃ

અથ સત્ય નારાયણ પૂજા વિધિઃ

સત્ય નારાયણ પૂજાનુક્રમ ધારણ કરવા વાળા પુરુષોએ સત્ય નારાયણની પૂજા, કથા ઓચ્છય, બ્રાહ્મણ ભોજન, વિગેરે કંપે દિવસે કરવું. તેનો નિયમ—સંકાંત, પૂર્ણિમાશિ, એકાદશિ, રવિવાર, કે વ્યતિપાતેન દિવસે, અથવા કોઈ પણ શુભ દિવસે, સાયંકાળે, સ્નાન કરીને સત્ય નારાયણની પુજાના સ્થાનમાં આવી આસન ઉપર બેસીને ૧ પવિત્રી ધારણ કરીને આચ્ચન કરવું. ને સત્ય નારાયણની પૂજાને અંગે ગણેશ, ગૌરી, વરુણ, અને નવગ્રહ વિગેરે સર્વ દેવતાની આવાહન તથા પ્રતિષ્ઠા કરીને સંકલ્પ કરવો. (અધ્યત્યાદિ) કરીને સત્ય નારાયણ પૂજાને અંગે ગૌરી, ગણેશ, વિગેરે સર્વ દેવતાને પાદાદિ વિગેરે ષોડશોપચાર તે તે દેવતાના મંત્રે કરીને કરવા.

ત્યાર પછી સત્ય નારાયણની પૂજાનો પ્રકાર કહેછે. હાથમાં પૂજ્ય ધારણ કરીને સત્ય નારાયણના રૂપના વર્ણનનું ધ્યાન ધરવું.

શ્લોક. ધ્યાયેત્સયં ગુણાતીતં ગુણત્રયસમન્વિત, લોકનાધાંત્રિલોકેશં કૌસ્તુભામરણં હરિમ્ ॥૨॥

ટીકા—સત્ય નારાયણની કથા કરવા વાળો પુરુષ કથા બેસાડવા વાળા પુરુષે તે મંત્ર સર્વ સાંભળનારા જનોને કહે કે સત્ય સ્વરૂપ સત્ય નારાયણના રૂપનું ધ્યાન કરો, કહું છું તે સત્ય નારાયણનું રૂપ. આપના ગુણથી રહિત, આપના ત્રણે ગુણે પ્રકાશ કરવા વાળું, સર્વ લોકપાળના નાથ ત્રીલોકીના હરિવર, કૌસ્તુભ મણી ગળાને વિશે આલુષણું છે, જેને, એવા સત્ય નારાયણના રૂપનું ધ્યાન ધરો.

શ્લોક. નિલવર્ણપીતવાસં શ્રીવત્સપદભૂષીતમ્ ગોવિંદં ગોકુલાનંદં બ્રહ્માદૈરાર્પણં જિતમ્ ॥ ૨ ॥

વળી કહું છું તે સ્વરૂપ, નીલવર્ણ એટલે ધનશ્યામ સ્વરૂપ, અને પીતાંબર ધારણ કરેલાં છે, શ્રી વત્સ ચિન્હવત્સ સ્થળમાં શોભાયમાન છે અને ગોવિંદ જેનું નામ છે. ગોકુળને આનંદ આપવા વાળા અને વળી બ્રહ્માદિ દેવતા જેના ચરણની ઉપાસના કરી રહ્યા છે, એવા સત્ય નારાયણ દેવનું ધ્યાન ધરો.

શ્લોક. સત્યનારાયણં દેવં વંદે હંકામદં પ્રભુમ્ લીલયાકિતંતં વિશ્વં યેન તસ્મૈ નમો નમઃ ॥ ૩ ॥

શ્રી સત્ય નારાયણ દેવને નમસ્કાર કરે છઉં. કેવા છે તે સત્ત્વ દેવ, સર્વને શોભિત કરવા વાળા સર્વના મનોરથ

प्राणुं कुरवा पाणा, सर्वत सर्व वरदान व्यापवाभां समर्थ, ने पोतानी भायाव्ये कुरीत नगत उत्पन्न कुरीत व्यंतरयाभी
इयं सर्वने प्रकाश कुरी रखा, हेवा सत्येदवने नमस्कार कइ छई.

अथकथा. ऋषयऊचुः एकदानैमिषारण्येऋषयः शौनकादयः॥ पप्रच्छुर्मुनयः सर्वसंतुपौराणिकं
खलु ॥१॥ व्रतेनतपसा किंवाप्राप्यतेवांछितंफलं ॥ तत्सर्वं श्रुतुमिच्छामः कथयस्वमहामुने ॥२॥

टीका—कोई कानने विशेष व्यंगेध्यानी समीपे निभीशा व्यरुण्यमां शौनक विगरे सर्वे इषी भंडण भोजने भेडा
हता. ते वभते त्यां सुत पुराणी व्यावी फ्लेड्या, ते वभते सर्व इषी लोकव्ये विचार कुर्यो के माहात्मा सुत पुराणी
ने लगवत कथा वारता संभंधी प्रश्न कुरो ते वभते सर्व इषी भंडणमां वृद्ध शौनकइषी, तेलु सुत पुराणीने प्रश्न कुर्यो के
हे सुत! आ लोकमां कोणु व्येवा तपे कुरीने! कोणु व्येवा धृते कुरीने! कोणु व्येवा नपे कुरीने! कोणु व्येवी कृति-
व्ये कुरीने! वांछितक्षण धोदा साधने कुरीने भणे. ते सर्व हेमां सांलगवानी धृच्छा कुरीयेछीय, ते उत्तमकथाहमोने कहे.

सुतउवाच--नारदनैवसंपृष्टो भगवान्कमलापतिः॥ सूरपंयेयथैवाहतच्छृणुवंसमाहिताः ॥३॥ ए

कदानारदोयोगीपरानुग्रहकाक्षया ॥ पर्यटान्विविधान्लोकान्मर्त्यलोकमुपागतः॥४॥ ततोदृष्टवा

जनान्सर्वान्नाह्नेशसमन्वितान् ॥ नानायोगिनिसमप्रज्ञान्क्लेश्यमानान्स्वकर्मभिः॥५॥ केनोपायेन

चैतेषांदुःखनाशोभेवच्छ्रवम् ॥ इतिसंचिंत्यमनसाविष्णुलोकंगतस्तदा ॥६॥ तत्रनागायणंदेवं

शुक्लवर्णचतुर्भुजं ॥ शंखचक्रगदापद्मवनमालाविभूषितम्॥७॥ तदृष्टवादेवदेवेशस्तोहुममपचक्रमे॥

टीका—सुत कहेछ हे शौनक इषीव्यो, तमारा प्रश्ननो उत्तर कहुं ते शालणो. कोई कानने विशेष लक्ष्मिभूति वैकुंठ-
वाशी नाशयणुना प्रति, नारदछव्ये प्रश्न कुर्यो हतो, ते प्रश्नना उत्तरमां तमारा प्रश्ननो उत्तर थयो, ते तमो सावधान
थधने सांलगणो, कोई व्येक वभतमां योगेधरमां श्रेष्ठ व्येवा नारदछ ते सर्व लोकोना कट्याणुनी धृच्छा शोभन स्वयं
व्यादि लक्ष विविध प्रकारना लोकमां कुरतां कुरतां अनुप्य लोकमां व्याव्या. अनुप्य लोकं जेतामां सर्व जेतोने ईशेशुडत
जोया, नाना प्रकारनी जेतोना नाना योगीने विशेष पोताना कर्म कुरीने ईशेशीत जेवामां व्याव्या. हेव नारदछव्ये पो-
ताना भनमां यीतन कुर्यो के व्येवो कोणु सेहजो डिपाय होय के तेलु कुरीने व्ये सधणा लोकोना कुःभनो नाश थाय.

એ પ્રકારે ચીંતવન કરતા કરતા વિષયુ લોક ગયા. તાહાં વિષયુ લોકમાં શંખ, ચક્ર, ગદા, પદ્મ, વનમાળા, વિઝેર શોભાપમાન, શુક્રાવલ્ય, ચતુર્ભુજ સર્વાત્મ દેવ નારાયણ સ્વરૂપ બેઠું. ૭ તે સ્વરૂપ શાક્ષાત દેવેશ્વર સ્વરૂપ બેઠેને સ્તોત્રું ઓટલે સ્વુતી વંદના કરવાને સાર આરંભ કર્યો.

॥શ્રીનારદુવાચ-નમોવાહનસાતીતરુપાયનંતશક્તયે॥૮॥ આદિમધ્યાંતહીનાયર્નિર્ગુણાયત્મને॥
સર્વેષામિદ્ભુતાયમસ્ત્રાનામાર્ત્તિનાશિને ॥૯॥ શ્રુત્વાસ્તોત્રંતતોવિષ્ણુર્નારદંપ્રસન્નભાવત ॥

ટીકા—શ્રી નારદજી કહે: હે નારાયણ હું તમોને નમસ્કાર કરું છું કેવાછો તમો કે, જેનો આદી, મધ્ય, અંત, છેવળ નહી. ને માયાના ગુણથી રહિત છો. વળી કેવા છોકે માયાના ગુણેન યજ્ઞાવવા વાળા. વળી કેવા છો! તમો કે સર્વેથી આદિછો, ને ભક્ત જનોના દેહીક, માનશીક, તાપ, ભયને દુર કરવા વાળા. હેવા તમો નારાયણ સ્વરૂપને હું નમસ્કાર કરું છું. એવો નારદજીની સ્વુતી સાંભળીને નારદના પ્રતિ વિષયુ ભગવાન પ્રસન્ન થઈને કહે છે.

શ્રીભગવાનુવાચ-કિમર્થમાગતોસિત્વંકિંતેમર્નાસિવર્તેતે॥૧૦॥કથયસ્વમહાભાગતત્સર્વકથયામિતે॥

ટીકા—શ્રી વૈકુંઠવાશી ભગવાન કહે છે કે હે નારદ; તમો શાને વાસ્તે વ્યાખ્યા છો. થું તમારા મનમાં વિચાર છે હે મહા ભાગવત, હે ભક્તજન શીરોમણી હે નારદ તે વૃતાંત આશી આમળ કહો, તે તમારા પ્રશ્નનો ઉત્તર હું પ્રસન્ન થઈને કહીશ.

શ્રીનારદુવાચ-મર્ત્યલોકેજનાઃસર્વેનાનાક્લેશસમાન્વિતા ॥ ૧૧ ॥ નાનાયોનિસમુત્પન્નાઃપચ્યંતે
પાપકર્મભિઃ॥ તત્કથંશમયેન્નાથલગ્નપાયેનતદ્વદ ॥૧૨॥શ્રીતુર્મિચ્છામિતત્સર્વકૃપાસ્તિયદિતેમયિ॥

ટીકા—નારદજી કહે છે હે માહારાજ મૃત્યુ લોકને વિશે સર્વ જનો નાના પ્રકારના ક્લેશો કરીને દુખી બંધા. વિવિધ પ્રકારની યોનીને વિશે ઉત્પત્ત થએલા પોતાના થુભાથુભ કર્મે કરીને માયાના ગુણમાં રચીપચી રહેલા બંધા. અને તે લોકોના દુખરૂપી કર્મનો નારા ધોડા વખતમાં સેહેજસાજ સાધેને કરીને દુર થાય. હેવો સેહેજો ઉપાય કહો, વાસ્તે હે નાથ તે સેહેજો ઉપાય સાંભળવાની હું ઇચ્છા કરું છું તે પ્રસંગ હમો અર્થવાનને કહો.

શ્રીભગવાનુવાચ- સાધુપૃષ્ઠત્વયાવત્સ, લોકાનુગ્રહકાંક્ષયા ॥ ૧૩ ॥ યકૃત્વામુચ્યતેમોહાત્ત

च्छृणुवदामित ॥ व्रतमस्ति महत्पुण्यं स्वर्गमर्थैश्च दुर्लभं ॥ १४ ॥ तव स्नेहान्मया वत्सप्रकाशः क्रियतेऽधुना, सत्यनारायणस्यैवं व्रतं सम्यग्विधानतः ॥ १५ ॥ कृत्वा सद्यः सुखं भक्त्वा परत्र मोक्षमाप्नुयात् ॥ तच्छ्रुत्वा भगवद्वाक्यं नारदो मुनिरब्रवीत् ॥ १६ ॥

टीका—भगवान् अहेछे, हेनारद, हे पुत्र तमारो प्रश्न त्रिओडेना हितने वास्ते धणुओ सारो छे, जे प्रश्ने करोने भायाना अंधनभांथी एव छुटी गय, ते प्रश्ननो उत्तर हुं कहुं ते तमो सावधान थइने सांभणो, के जे व्रत भृत्य ओ केने धीवे तेअन देव ओकेने विषे पणु दुर्लभ छे, ते तमारो स्नेह करोने कहुं छहुं, अने अने व्रत हुं हभणुंन प्रकाश कइं छहुं, के ते व्रत सत्यनारायण देवपुं छे ने ते सारी शंति विधी पुर्वक गणपुं कुं ओईअ, ते व्रत करवाथी तत्काण आ ओकेने विरो सुअ, संपत, लोग, वैभव, लोगवीने अंतभां सुअ पुर्वक जनम भरणुना प्रवाहभांथी छुटीने लगवतना ओकेनी प्राप्ति थाय, अने वात श्री विष्णुना अणारविंदनी सांभणीने इरीधी नारदछे भगवानना प्रति प्रश्न करे छे.

श्रीनारद उवाच—किं फलं किं विधानं च कृतं कैने व्रतद्वत्रतमा तत्सर्वविस्तरा ब्रह्मिकदाकार्यहितद्वत्रतं १ ७

टीका—नारदछे केहेछे के इच्छानाथ, ते व्रतपुं थुं इण छे अने थुं तेपुं विधान छे, अने ओणु ते व्रत कयुं छहुं ते सधणु विस्तार पुर्वक हभोने इहो, ते व्रत इया भासभां, इया पक्षभां ओणु तिथिभां, ओणु नक्षत्र विजरेतो धुल दिवस-इयो छे, के ते दिवसे करहुं ते सधणु हभोने इहो.

श्रीभगवानुवाच—दुःखशोकदिशमनं, धनधान्यप्रवर्धनं ॥ सौभाग्यसंततिकरं सर्वत्र विजयप्रदम् ॥ १८ ॥ यस्मिन्कस्मिन्दिने मर्त्योः भक्तिश्रद्धासमन्वितः ॥ सत्यनारायणं देवं यज्ञैश्चैव निशामुखे ॥ १९ ॥ ब्राह्मणैर्वाधैश्चैव साहितो धर्मतत्परः ॥ नैवेद्यो भक्तितो दद्यात्स पादं भक्ष्यमुत्तमम् ॥ २० ॥ रंभाफलं घृतं क्षीरं गोधूमस्य च चूर्णकम् ॥ अभावे शालिचूर्णं वा शकं राचगूडस्तथा ॥ २१ ॥ स पादं सर्वभक्ष्याणि चैकीकृत्यानि वेदयेन् ॥ विप्राय दक्षिणां दद्यात्कथां भुत्वा जैनैः सह ॥ २२ ॥ ततश्च

बंधाभिःसार्धंविप्रांश्चप्रतिभोजयेत् सपादंभक्षयेद्दत्तयानृत्यगीतादिकंचरेत् ॥ २३ ॥ ततश्चस्व
गृहंगच्छेत्सत्यनारायणंस्मरन् ॥ एवंकृतेमनुष्ठयाणांवांछासिद्धिर्भवेत्प्रवम् ॥ २४ ॥ विशेषतःक
लियुगलघुपायांस्तिभूतले ॥ २५ ॥

टीका—श्री लगवान् कहेछे के छे नारद, अये व्रत दुःख शोकेने दुर करवावाणु, धनधान्येने वधारवावाणु, सौभाग्य
संततीने प्राप्ति करवावाणु, सर्वत्र विजयेने आपवावाणु. १८ अये व्रत धारणु करवावाणा पुरेव कोर्ध पयुं थुल दिवस
ज्जेधने रात्रीना प्रथम भागभां अयेले सायंकालीनी वअतथी सत्यनारायणु देवना व्रततो अपारंल करवा. १९ अये व्रत-
ने अंजे आत्मणु लोकोने ओलाववा. पोतानी ज्ञतिवाणा सगा विगेरे भीत्र छट्ठ वज विगेरे सवते अपादर सत्कार
पुरेवक ओलाववा, ने नारायणुना नैवेदनी साभशी सवाछ राअची. २० ने नैवेदनी साभशीमां डेणां, धीध, दुध, घडेनो
लोटे न भणे तो ओआनो लोटे, तेभज भांड व्यथवा जोज. २१ अये सधणु नैवेदनुं सवायुं राअनुं. अये सधणु अयेक ठेका-
णु राअनुं. ने सत्येदवनुं पुजन व्यरयन नैवेद धरावीने कथा करवी, कथा सांलण्णा पछी सधणा ओतान्न संहित
आत्मणुने यथाशक्ति दक्षणु आपची. २२ तयार पछी आत्मणु लोन्नत थया पछी शोदर छट्ठभीत्र वगेरे सवते लोन्न-
न करवावां. तयार पछी व्रत धारणु करवा वाणा पुरेव पयुं लोन्नत करवुं. तयार पछी सधणा भणोने नृत्य गीत वा-
अंत्र विगेरे प्रेम अथा सहित सर्व समाज लोकोअये सत्यनारायणु देवनुं कीरतन करवुं तयार पछी सत्येदवनुं स्मरणु कर-
ता करता सर्व जनोअये पोतपोताने धर ननुं अया प्रकारे सत्यनारायणु देवनुं व्रत करवाथी सर्वना भनता भनोरय पुणु
धरो, विशेषे करीने कर्णायुगभां तो अया लोकेने विवे सेहेको सुअवाणो उपाय उलय लोकेना सुअ आपवावाणो अये
विना ओअे सिद्धिदायक छेन्न नही.

इति श्री स्कंदपुराणेरेवाखंडेसत्यनारायणकथाप्रसंगप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

श्रीभगवानुवाच. अथान्यत्संप्रवक्ष्यामि कृतं येन पूगाद्विज ॥ कश्चित्काशीपुरे रम्ये आसिद्धिप्रोति
निर्धनः ॥ १ ॥ क्षुत्तृडभ्यां व्याकुलो भूत्वा निःसंभ्रमभूतले ॥ दुःखितं ब्राह्मणं दृष्ट्वा भगवान्ब्राह्मण
प्रियः ॥ २ ॥ वृद्धब्रह्मण रूपं स्तंभं पच्छद्विजमादरात् ॥ किमर्थं भ्रमसे विप्रमहो निःसंभ्रमः सुदुःखितः ॥ ३ ॥

તતસર્વંત્રોતું મિચ્છામિકથ્યતાંદ્વિજસત્તમ. ॥

ટીકા—શ્રી લક્ષ્મીપતિ ભગવાન કહે છે નારદ હું તમારા ઉપર ધણો પ્રસન્ન છું. એને એ વ્રત કરવાવાળા પુરુષના નામ ધામ પણ તમોને ખતાવું. તેણે કરોત તમોને નિશ્ચય થશે. કારીપુરીને વિશે એક નીરંધન આહ્વાલ હતા તે આહ્વાલે ભુખે તરેશ પીડાએકાં આકુળ વ્યાકુળ થઈ અતિ દુઃખી થઈને પૃથ્વી ઉપર ભ્રમીત જવો ફરે તેને જોઈને (ભગવાન શ્રી સત્યનારાયણ) વૃક્ષ આહ્વાલેનું રૂપ લઈને સામા આભ્યા. કેમકે ભગવાનેને આહ્વાલે યજ્ઞ પ્રિયછે. વૃક્ષ આહ્વાલે રૂપ ભગવાન તે આહ્વાલેને અતિ આદર સત્કાર પુરવંક પુછેછે કે હે આહ્વાલે તમો સદાકાળ શાને વાસ્તે ભગવાન કરોછો. મને એમ માલમ પડેછે કે તમો અતિ દુઃખીછો વાસ્તે થું તમારૂં વૃતાંતછે તે સંધું સાંભળવાની હુંઈ ચ્છાકરૂં છું.

બ્રાહ્મણઽવાચ. બ્રાહ્મણો ડતિદરિદ્રોહિંમિશર્થિવિભ્રમેમહીમ્ ॥ ૫ ॥ ઉપાયંયાદિજ્ઞાનાસિકૃપયાકથયપ્રભો ॥

ટીકા—હવે તે કારીપુરવાશી આહ્વાલે પેલા વૃક્ષ આહ્વાલેને (ભગવાનને) કહે કે હે માહારાજ હું આહ્વાલે છું. પરંતુ અતિ દરિદ્રી છું ને બિહારને અર્થે આમ તેમ પૃથ્વીને વિશે ભયુ છું. હે નાથ. મારૂં દરિદ્ર દુર કરવાનો ઉપાય જાણતા હોતો કેવા કરીને મને કહો.

વૃદુબ્રાહ્મણઽવાચ ॥ સત્યનારાયણોવિષ્ણુર્વાંચ્છિનાર્થફલપ્રદઃ ॥ ૫ ॥ તસ્યત્વંપૂજનંવિપ્ર, કુરુષ્વૃત્તમુત્તમમ્ ॥ યત્કૃત્વાસર્વદુઃસ્વેભ્યોમુક્તોભવતિમાનવઃ ॥ ૬ ॥ વિદ્યાનંચવ્રતસ્યાપિવિપ્રાયાભાષ્યયજ્ઞતઃ ॥ સત્યનારાયણોવૃદુસ્તૈત્રેવાંતરધીયત ॥ ૭ ॥

ટીકા—વૃક્ષ આહ્વાલે કહે છે કે હે (આહ્વાલે સત્યનારાયણે દેવ છે) તે શાક્ષાત વિષ્ણુ કહેવાય છે. તે સર્વને અનવાંછીત ફળ આપવા સમર્થ છે. તે દેવનું વ્રત પુજન તમો કરો. તે વ્રત ધણુ ઉત્તમ છે. ને તે વ્રત કરવાથી સર્વ દુઃખ શી છુટી જશે, ને સુખીયા થશે. વાસ્તે તમો તે વ્રત કરો, ને તે વ્રતનું વિદ્યાન પણ કહીને સત્યનારાયણે દેવ વૃક્ષ આહ્વાલે રૂપ હતા.) તે ત્યાં તેજ વખતે અંતરધાન થયા.

તત્ત્વંતંસંકરિભ્યામિયદુત્તંબ્રાહ્મણેનૈવ ॥ ૮ ॥

ટીકા—વૃક્ષ આહ્વાલે અંતરધાન થયા પછી કારીપુરવાશી આહ્વાલે વિચાર કર્યો કે તે ઘરડા આહ્વાલે જે વ્રત મને કહ્યું તે વ્રત મારે જરૂર કરવું એ પ્રકારે ચીંતા કરતાં કરતાં રોત્ર સુતો તો યજ્ઞ નીંદ્રા પ્રાપ્તિ થઈ નહી.

ततः प्रातः समुत्थाय सत्यनारायणव्रतं करिष्ये इति संपहस्य भिक्षार्थमगमद्विजः ॥ ९ ॥

टीका—रात्रि वित्या पछी सचारे छडीने स्तान संध्या नीत्य नियम वीगरे व्याहनिइ कर्म करीने संकट्य कथो के हुं सत्य नारायण्यु देवनुं व्रत करीश, अये प्रकारे नियम धारण्यु करीने लीक्षाने अर्थे आर्मातरमां व्याहयो गयो. तस्मिन्नेव दिने विप्रः प्रचुरं द्रव्यमाप्तवान् ॥ तैर्नैव बंधूभिः सार्धं सत्यस्य व्रतमाचरत ॥ १० ॥

टीका—ते दिवसे अयो संकट्य करीने लीक्षाने अर्थे गयो, तेज दिवसे धण्यु द्रव्य भण्युं जे भण्युं तेदसा द्रव्य करी पोताना सगा बाह्यसा सहीत, सत्यनारायण्यु देवनुं व्रत व्याहरण्यु कथुं.

सर्वदुःखविनिर्मुक्तः सर्वसंपत्समन्वितः ॥ बभूव स द्विजः श्रेष्ठो व्रतस्यास्य प्रभावतः ॥ ११ ॥

टीका—सत्यनारायण्यु देवनुं व्रत व्याहरण्यु कथोथी ते आह्वण्युं सर्व दुःख गथुं. ते सर्व धनधान्य सुभ संपत्ति भणी, ते ते सत्यदेवता व्रतना प्रभाव करीने ते आह्वण्यु सर्वथी श्रेष्ठ कहैवायो.

ततः प्रभृति काले च मासि मासि व्रतं कृतं ॥ एवं नारायणस्य दंडवतं कृत्वा द्विजोत्तमः ॥ १२ ॥ सर्वपाप विनिर्मुक्तो दुर्लभं मोक्षमाप्तवान् ॥ व्रतमस्य यदा विप्राः पृथिव्यां संकरिष्यति ॥ १३ ॥ तदैव सर्वदुःखं च मनोजस्य विनश्यति एवं नारायणेनोक्तं नारदाय महात्मने ॥ १४ ॥

टीका—ते वरसेथी अेकडे मोसे ते आह्वण्यु सत्यदेवनुं व्रत व्याहरण्यु कथुं. ते पोताना छडीत अथवी भुधी ते आह्वण्यु नियम पाण्यो. अंतकागे उत्तम लगवत गतीनुं मोक्ष पाण्यो. ते ते दिवसेथी व्या लोकने विषे सत्यदेवनुं व्रत लोको पाणवा लाग्या. ते जे भुल्य सत्यदेवनुं व्रत व्याहरण्यु करीश. ते भुल्य दुःखथी नीवृत धण्यु भुजीअ्यो थोरा. अये प्रकारे नारदछना प्रति नारायण्यु कहैजुंछे.

मया तत्कीर्तितं विप्राः किमन्यत्कथयामि वः ॥

टीका—सुतपुराणी कहैछे हे आह्वण्यो नारायण्यु नारदनो संवादने तभोने कथो भणिण्युं सांलगवानां छडीश छे ते कथो. ते प्रसंग हुं छडीश.

ऋषय उचुः तस्माद्विप्राच्छतं केन पृथिव्यां चरितं मुनः ॥ तत्सर्वं श्रोतुमिच्छामः ॥ यद्वास्माकं प्रजायते १५

ટીકા—રૂપિ લોકો સુતના પ્રતિ કહે, હે સુત, તે કાશીપુરવાશી બ્રાહ્મણથી કોણુ પુરૂષે વ્રત આચરણુ કર્યું. તે સં-
ધું સાંભળવાની ઇચ્છા કરીયે છીયે. ને હેવા વ્રતના પ્રભાવે કરીને સત્યદેવની કથાને વિશે હમોને અથા હત્યત થાય.
વાસ્તે તે કથા સાંભળાવો.

શ્રીમત્તુવાચ ઝાગૃધ્વંમનયઃ સંવેત્રંતંયેનકૃતંભુવિ ॥ એકદાસદ્વિજવરોયથાવિભવવિસ્તરં ॥૨૬॥
વંધુભિઃસ્વજનૈઃ સાર્ધંવ્રતંકર્તુસમુચતઃ ॥ એતસ્મિન્નંતરેકાલેકાષ્ટકૈતાસમાગમત ॥૨૭॥ બહિઃ
કાષ્ટંચસંસ્થાપ્યવિપ્રસ્યગ્રહમાયયૌ ॥ તૃણયાપીડિતાત્માચદૃષ્ટાવિપ્રંક્રંતંવ્રતમ્ ॥૨૮॥ પ્રાણપત્ય
દ્વિજંપ્રાહકિમિદંક્રિયેતેત્વયા ॥ કૃતેકિંફલમાપ્નોતિવિસ્તરાદ્વદમેપ્રભૌ ॥૨૯॥

ટીકા—સુતપુરાણી કહે, હે સુતઓ સર્વે તમો સાવધાન થઈને સાંભળો. આ લોકને વિશે સત્યદેવનું વ્રત કેવા
રીતે ચાલ્યું. તે કહું કોઈ વખતે તે કાશીપુરવાશી બ્રાહ્મણે પોતાના સગા સંબંધી સહીત ઘણા દ્રવ્યની સામગ્રી મેળવી
ને સત્યનારાયણના વ્રતનો મોટો ઓચ્છવ આરંભ્યો. તે સમયે એક કહીઆરો (લાકડાં વેચવાવાળો) ત્યાં આવીયો. તે
કહીઆરો લાકડાનો ભારો બાહાર મુકીને પોતે વ્રત કરવાવાળા બ્રાહ્મણના ધરમાં આવ્યો. ને વ્રત કરવાવાળા બ્રાહ્મ-
ણને જોઈને તે કહીઆરને મનમાં કહ્યવતા ઉપજી કે યું કરે ભારો પાસે પહોંચા હોત તો હું પણ આ વ્રત કરેત, એ
પ્રકારે કહ્યવના કરી. ને ત્યાં બેસીને વ્રતવાળા બ્રાહ્મણને નમસ્કાર કર્યો. ને પુછ્યું કે હે બ્રાહ્મણ તમે આ યું કરો છો.
ને એ કર્યાથી યું ફળ પ્રાપ્તિ થાય. વાસ્તે હે કૃપાતાપ હે પ્રભુ. એ વ્રત આચરણુ મેં વિસ્તાર પુરુંકે કહ્યો.

વિપ્રતુવાચ. સત્યનારાયણસ્યેદંવ્રતંસર્વેષ્વિસતપ્રદમ્ ॥ તસ્યપ્રસાદાન્મેર્મવંધનધાન્યાદિકંમહનૃ ૦
ટીકા—કાશીપુરવાશી બ્રાહ્મણ કહેછે હે કહીઆર આ વ્રત સત્યનારાયણુ દેવનું છે એ વ્રત સંપૂર્ણ મનચાંછીત ફ-
ળને આપવા વાળું છે ને તે સત્યનારાયણુ દેવની પ્રસન્નતાએ કરીને હમોરે ત્યાં પણ ધન ધાન્ય સંપત્તી તે દેવની આપેલી છે.
તસ્માદેતદ્વ્રતંજ્ઞાત્વાકાષ્ટકૈતાડિતિહર્ષિતઃ ॥ પપૈજલંપ્રસાદંચભુક્તવાસ્વનગરંયયૌ ॥૨૯॥

ટીકા—તે કહીઆરો તે બ્રાહ્મણના મુખથી સત્યદેવનું વ્રત સાંભળીને ઘણો હરખીત થયો, ને તે બ્રાહ્મણે પ્રસાદ
આપ્યો તે ભક્ષણુ કર્યો. ને ત્યારપછી જળપાન કરીને પોતે પોતાના ગામમાં આવ્યો.

सत्यनारायणदेवंमसाइत्यर्चितयत । काष्ठविक्रयतोऽग्रामेप्राप्यतेचाद्ययद्वनम् ॥२२॥

टीका—ते कडीआरो पोताना अनने करी सत्यनारायणु देवपुंर्णीतवन करतो आथा उपर लाकडानो आरो इध आद्यो, तेनैवसत्येदेवस्यकारित्येव्रतमुत्तमम्। इति संचित्यमनसा काष्ठं धृत्वा तु मस्तके ॥२३॥ जगाम नग

रेरम्ये धानिनायत्रसंस्थितिः ॥ तद्विनेकाष्टमूल्यंच द्विगुणं प्राप्तवानसौ ॥२४॥

टीका—ते कडीआराज्ये मनभां संकट्य करी छेके आग दीवरो लाकडाना आरोनु जे मुल व्याप ते सधना पछि साज्ये करी सत्येदेवपुं व्रत हुं करीय, हयो मनभां विचार करीने ते आह्मजुने त्यांथी लाकडानो आरो आथा उपर मुज्यो हतो, त्यांथी आलीने नित्य प्रतिजतो ते आभयी ते दिवसे सारा पैशावाणा सोडोना आमभां गयो, ते दिवसे लाकडाना आरोनुं जभासु मुल भण्यु.

ततः प्रसन्नहृदयः सुपक्वं कदलीफलम् ॥ शर्कराशृतदुग्धंच गोधूमस्य च चूर्णकम् ॥२५॥

टीका—त्यार पछी प्रसन्न मन थरने सारं पाकं कणां, पांड, धी, दुध, वडुनो ओट विगरे सारी सामथ्री आथी.

कृतैकत्रसादं च गृहीत्वा स्वगृहं ययौ ॥ ततो बन्धुन्समाहूय काराविधेनाव्रतम् ॥२६॥ तदव्रत

स्य प्रभो वेन धनपुत्रान्वितोऽभवन् ॥ इह लोके सुखं भुक्त्वा चाति सस्यं परं व्रजेत् ॥२७॥

टीका—ते सधणी सामथ्री सवार्य सधने पोताना धरते विषे आल्यो, ते पोताना सधना सगावहालांने जोलाव्या ते विधिविधान पूर्वक व्रत व्याप्यारु कंयु, ते व्रतना प्रलोच करीने धनधान्य सुभसंपत्ति वाजो थयो व्या सोकने विषे सुभ पूर्वक रही अंते सत्येदेवनो लोक जेने मोक्षधाम डेलुछ ते लोकनी प्राप्तिज्ये पोहोदयो ज्ये प्रकारे सुतपुराणीज्ये शानक इषिना प्रति कंयु, छतीश्री स्कंदपुराणु रेवतर्भडे सत्यनारायणु कथा प्रसंगतो आजी अध्याय पुणु, आजी अध्याय समाप्त

इति श्री स्कंदपुराणे रेवतर्भडे सत्यनारायणकथा प्रसंगे नोबीजोऽध्यायपूर्णः ॥

दिने दिने धनं दत्त्वा द्विजां संतोषयन्सुधीः ॥२८॥

श्रीसुत उवाच पुनरग्रे प्रवक्ष्यामि श्रुण्वं मुनि सत्तमाः पुरा चोत्तमाः मुखानामनपश्चासीन्महीपतिः ॥२९॥

जितेन्द्रियः सत्यवादीयौ देवालयं प्रति ॥ भार्या तस्य प्रमग्धा च. सरोजवदनासती ॥२॥ भद्रशीला
नदीतीरे सत्यस्य व्रतमाचरन् ॥ एतास्मिन्नन्तरे तत्र साधुरेकः समागतः ॥ वाणिज्यार्थं बहुधनैरने
कैः परिपूरितः ॥४॥ नावं संस्थाप्य तत्तीरे जगाम नृपतिं प्रति ॥ दृष्ट्वा स व्रतिनं भुपं प्रच्छन्नं विनयान्वितः ॥५॥

टीका—इरीथी मृतपुत्राणी केलेछे. हे शौनकादि इषिभ्यो सावधान धृष्टे ते तमो सांभणो. हुं तमारी व्यागण सत्य-
नारायणुनी कथा व्रत द्रढ करवाने साईं भीन्ने छतिहास कहुं ते तमो सांभणो. पूर्वकाणमां छिन्नका सुप्प नामे राणा
थयो. ते राणा धणो सत्यवादी, छुर्तेन्द्रिय, धणो विदवान् हतो. ते राणनी स्त्री प्रमुग्धा नामे हती इपे साक्षात् लक्ष्मी
नेवी रही. ते धणो धर्मशील हतो. दिन दिन प्रति राणा करणुनी पेटे दान करवुं. ते आक्षायु विगेरे दीनजोके
सुप्पया तरश्या विगेरे सर्वेन संतोषवा. हेवो आहान पुच्छिवात् हतो. ते राणा जोधं काणने विषे लक्ष्मीला नामे
नदीने तीरे गंधने सत्यनारायणुनुं व्रत करतो हतो, ते सत्ते त्यां अेक वाणीभ्यो (साधु) नामे व्याव्यो. ते वाणिभ्यो
साये धणो आणुसो हतां, तेमज धणु इव्य पणु हतं, ने तेनी साये पोताना धस्ता देशावरी वाहाणु लरेसां हतां. ते
वाणीभ्यो ते नदीने तीरे सत्यनारायणु देवतुं व्रत व्यावरेणु करवावाणा राणने गंधने त्यां व्याव्यो. ने राणना
प्रति नमस्कार करीने युछवा लाग्यो.

साधुसुवाच. किमीदं कुरुष्वे राजन् भोक्तुं यत्केन चेत्तसा ॥ प्रकाशं कुरुतस्सर्वे श्रोतुं मिच्छामि सांप्रतं ॥६॥

टीका—ते साधु नामे वाणीभ्यो पुछछे के हे राणन तमो लक्ष्मी लाव युक्त सावधान थर्ध वित्त वृत्ती अेकथ
यधने शुं करोछो. ने तमोअे शुल व्रत केम व्यावरेणुछे. ते शुभ व्रत हुं सांभणवानी छेअछा कइ छछे. वास्ते ने तमि
शुभ कर्म व्यावरेणुछे ते मारी व्याभण केहो.

राजोवाच. पुजनं क्रियते साधो विष्णो रनुलने जसः ॥ व्रतं च स्वजनैः सार्धं पुत्राद्यावा तिका मयया ॥७॥

टीका—राणा केलेछे हे वणिक्. नेता महिमानो पारे न व्यावे अेवा सत्य देवतुं व्रत पुत्र, पौत्र, धन, धान्य,
सुप्प संपत्ति वास्ते सगा संबंधी महीत हुं व्रत कइ छछे.

भूपस्य वचनं श्रुत्वा साधुः प्रोवाच सादरं सर्वकथय मे राजन् करीष्ये हंतवोदितं ॥८॥ ममापि संतति

नोस्ति एतस्माज्जायेते ध्रुवम् ॥ ततो निवृत्त्य वाणिज्यात्सानंदो गृहमागतः ॥२॥ भायैकयित्तं सर्वं
व्रतं संततिदायकं ॥ तदा व्रतं करिष्यामि यदा मे संततिर्भवेत् ॥२०॥

टीका.—उल्लासः—उल्लासः सुखं राज्ञः वयं सांभलीने व्याधर सत्कारं पुर्वकं ते साधु नामे वाणिज्यो राज्ञा प्रति ओल्लो
हे राजन् तमो अमे व्रतं हम्मेने विस्तारीने कल्लो, जे विधानथी तमो भने कल्लेशो, ते इति अमे व्रतं पुण्यं करीश. हे
महाराज भने पुण्य पुत्र के पुत्रि नथी, ने अमे व्रते करीने जइर पाणक थरो, हेवो पुण्यं निश्चि कइ, अमे व्रतं विधी
विधान सांभलीने पोते ते वाणिज्यो लक्ष्मीला नदिना तीरथीन पाछो करीने पोतने धर व्याज्यो, ने पोतानी स्त्री
व्याज्य वात करीने थलो अर्पण पाभ्यो ने कछु के पुत्रने प्राप्ति करवा वाणं व्रत व्याज्ये जइर करं, ने पोते धखी
धखी व्याज्यी भने जल्ले नियम लीथो के हम्मेने संतती प्राप्ति थरो, त्यारे हम्मेरे सत्यनारायण्य देवपुं व्रत व्याज्ये
करं, हेवो नियम धारण्य कर्यो.

इति लीलावती प्राह पत्नी साधुः ससत्तमः ॥ एकस्मिन् दिने वसेतस्य भार्या लीलावती सती ॥२॥ भर्तु
युक्तानं दक्षिणाऽभवेदुर्मपरायणा ॥ गर्भिणी चाभवत्तस्य भार्या सस्य प्रसादतः ॥२॥ दशमा सागते
तस्याः कन्यारत्नमजायत ॥ दिने दिने सावर्धं शुक्लपक्षयथाशाशी ॥२३॥ नाम्ना कलावति चेति
तन्नामकरणं कृतं ॥ ततो लीलावती प्राह स्वामी नमधुरं वचः ॥२४॥ न करोषि किमर्थं वै पुरा संकल्पितं व्रतं

टीका.—अमे प्रकारे लीलावती नामे पोतानी स्त्रीना प्रति साधु नामे वणिजे कछुं, कांछि अमेक काण गया पछी
अमेक दीवसे अति व्यानंद हरणीत थयने सत्य देवपुं व्रत धारण्य करवा वाणी जे लीलावती, तेणु पोताना स्वामी
प्रती कछुं के हे स्वामी सत्यदेवना प्रसाद करीने भने गर्भ धारण्य थयो, अमे कछु पछी कोछि अमेक काण दश मासनी
अपवधी थवाथी रत्न जेवनी कन्या उत्पन्न थय, ते कन्यापुं नाम कलावती अमेपुं धर्यु त्यार पछी वरस अमे वरस वितवा-
धी लीलावती अमे पोताना स्वामीने कछुं के हे स्वामी व्याज्ये सत्यनारायण्य देवपुं व्रत धारण्य करं छे ते व्रत के भनथी
करता ? भेटे ते व्रत तमि करे, अमे सत्य देवनी कृपा अमे करीने व्याज्य जतां व्याज्ये सारे थरो, अमे प्रभाणु लीलावती-
अमे पोताना स्वामी प्रति कछुं.

साधरुवाच विवाहसमयेह्यस्याः करिष्यामि व्रतं प्रिये ॥ १५ ॥ इति भार्य्यासमाश्वस्य जगाम नगरं प्रति ॥ ततः कलावती कन्या ववृधे षितुं वेदमानि ॥ १६ ॥

टीका—वाणीय्यो कहेंछ ह सुधरी ह प्रीय, अब छोडरीना न्यारे लग्न करीयुं, त्यारे सत्येदेवतुं व्रत करीयुं, अब प्रकारे लीलावती नामे पोतानी स्त्रीने समझवीने नगरमां व्याह्यो गयो, त्यार पछी कलावती कांछ अब्बेक कोण जतामां भोटी लग्न करवा जोग धर्म.

दृष्ट्वा कन्यांततः सार्धं नगरे सखिभिः सह ॥ मंत्रयित्वा द्रुतं द्रुतं प्रेषयामास धर्मविन् ॥ १७ ॥ विवाहार्थं च कन्यायावरं श्रेष्ठं विचारयातेनाज्ञप्तश्च द्रुतौ सौकांचनं नगरं ययौ ॥ १८ ॥

टीका.—त्यार पछी धखी छोडरीय्यो साथे पोतानी छोडरी रमती जेहनै साधु वाणीय्य्यो विचार कर्यो के व्यापखी छोडरी परलुवा लायक धरछे, भोट पोताना घरना मेहेताने ओलावीने कछुं के व्या छोडरी जोग सारो रुपवान, अलुवान, कुणवान, वर लक्ष व्याप, हवुं कछुं त्यारे ते हुते पोताना रोहनी व्यासा साथे यडावीने त्यांथी व्याह्यो, ते कांचनपुरी नामे नगर हवुं त्यां व्याप्यो.

तस्मादेकं वणिक्पुत्रं समादायागतो हि सः ॥ दृष्ट्वा तु मुदं रं बालं वणिक्पुत्रं गुणान्वितं ॥ १९ ॥ ज्ञातिभिर्विधुभिः सार्द्धं परिनुष्टेन चेतसा ॥ दत्तवान् स धनुषत्राय कन्याविधि विधानतः ॥ २० ॥ ततो भाग्यवशात्तेन विस्मृतं व्रतमुत्तमं ॥ विवाहसमये तस्यास्तेन स्तुष्टो भवत्प्रभुः ॥ २१ ॥

टीका.—पोताना घरनो हुत कांचन नगरथी सारो कुणवान, अलुवान, वाखिय्यानो आणक लक्ष व्याप्यो, तेने जेहनै सगा बालासा तथा जतीवाणा लोको धगु प्रसन्न थया, ने ते वाखिय्याना छोडरी साथे पोतानी कन्या कलावतीनुं लग्न विधी विधान पूर्वक कर्युं, ते लग्न समे कांछ अब्बेक करमना अंतराये करीने सत्येदेवतुं व्रत लुडी गया, ते समे सत्यनारायण देव तेमना उपर कोपायमान थया, अब वात ते वाणीय्याना जालुयामां नहीं परंपु ते वाखिय्यानो हवो विचार भर्यो के अब्ब्यार पछी अब छोडरीनुं शीमेत न्यारे व्यावरी, त्यारे कडार करीयुं, नहीं तो अब भरस्य बधारवानी कांछ जइर नहीं, हवी मनमां धारलु करी.

हता. ते वपते राजना भालेसे तेजुं पारखुं उधरावीने ज्यु तो राजना भजनाना मोहोरशीझानी कोथणीना तोडांने तोडा संपुखुं मण्या, ते वपते अंने जखने जांथीने राजने त्यां लेई ग्या. अंने ओढ्या हे राजन व्या अं वाणीच्या देशावरना छ. ते व्यापाणु गाभमां योरी करीने अंनेती पोसेथी राजधन मण्युं. हेव तमे कडो ते प्रभाणु हेम अं अंनेने शिक्षा करीअं.

राज्ञज्ञमैस्ततःशीघ्रिदृढं च ध्वानुतावभौ ॥ स्थापितौ द्वौ माहादुर्गकारागारौ ऽ विचारतः ॥ ३० ॥

टीका.—राज यंदेहेतुनी व्यासाअं करीने ते अंने जखने जांथीने पश्युछ कथा वनाज कुंढजानामां लई जडने कुंढ कथा. अं वात सत्यदेवनी अवधुपाथी थई.

मायया सत्यदेवस्य नभृतं कैस्तयोर्वचः ॥ अतस्तयोर्धनं राज्ञा गृहीतं चंद्रकेतुना ॥ ३१ ॥ तच्छापाच्च तयोर्गर्हभायांचैवातिदुःखिता ॥ चोरेणापहतं सर्वगृहेयच्च यितं वनं ॥ ३२ ॥ आधिपत्याधिसमा युक्ताभुविपासातिदुःखिता ॥ अन्नचित्तापराभूत्वा बभ्रामच गृहे गृहे ॥ ३३ ॥

टीका.—सत्यनारायण देवनी मायाअं करीने ते अंने वाणिअंअं कुंढकी वात कोथेअं पणु सांभजी नही. त्यारे पछी तेभनु सधणु धन हतु ते लडने अंने जखने कुंढ कीथा. अंने प्रकरि अं वाणिअंने धरे पोतानी स्त्री तथा छो- करी रखां हतां. त्यां पणु सत्यदेवनी मायाअं करीने राजनी विषे योर लोको आतर पाडीने सधणु धन हरेणु करी ग्या. ने धरमां आवा परसयातुं कांछन रडुं नही. ते अंने जखु मा, दीकरी, अति दुःखी थयां. ते अंने वखने वास्ते लोकोने त्यां इरता इरे. परस्पर कोथने त्यां मेहेतत भगुरी करीने पेट भरे, अं प्रभाणु सत्यदेव सवने लभाव्यां.

कलावती तु कन्यापि ब्रह्माप्रतिवासरं ॥

टीका.—कलावती नांभे छ ते तो लुअं करीने धणी पोछे ने कोथने त्यां अंभ मागी आठने दीवस वीतावेछ. एकस्मिन् दीवसे जाताभुवात्ता द्विजमंदिरं ॥ गत्वा ऽ पश्यद्रुतं तत्र सत्यनारायणस्य च ॥ ३४ ॥ उप-

विशय कथां श्रुत्वा वरं प्रार्थितवत्यपि ॥ प्रसादमक्षणंकृत्वा ययौ रात्रौ गृहं प्रति ॥ ३५ ॥ माता कलाव-

તીકન્યાદાણપપ્રચ્છમપ્રેમતઃ ॥ પુત્રિરાન્નૌસ્થિતાકુત્રકિંતેમનસિવતંતે ॥ ૩૬ ॥

ટીકા.—કોઈ એક દિવસ ભુખે કરી અતિ પીડાઈ કલાવતી તે કોઈ બ્રાહ્મણને ઘેરે જઈ બેઠી. તે બ્રાહ્મણને ઘેરે સત્યદેવનું વ્રત આશંકેલું હતું. ત્યાં બેસીને કલાવતીએ સત્યનારાયણની કથા સાંભળી. તે સત્યદેવની વિનંતી કરી જો આરં કુઃખ મટે. અને હમારો પિતા, સ્વામી. મળે તો હું પણ એ વ્રતનું આચરણ કરીશ. એ પ્રકારે મને વિષે નીચમ ધારણ કર્યો. તે પુણ કથા થઈ રહ્યા પછી તે બ્રાહ્મણે પ્રસાદ આપ્યો તે ભક્ષણ કરીને પોતાના ઘરને વિષે કલાવતી આવી. તે સમયે તેની માતા લીલાવતીએ ધીરજથી સમજાવીને કલાવતીને કહ્યું જે હું પુત્રી રાત્રીની વખતે નું કોને ઘેર ગઈ હતી. કારણ થું જે હું પુત્રી રાત્રીની વખતે સ્ત્રી લોકોને કોઈને ઘેરે જવાનો ધરમ નથી. વાસ્તે મનમાં કંઈ બોલું આ માનશો હું કહું.

કન્યાકલાવતીપ્રાહ્માતરંપ્રતિસત્વરં ॥ દ્વિજાલયેવ્રતંમાતદૃષ્ટ્વાંહિતસિદ્ધિદં ॥ ૩૭ ॥ તચ્છૃત્વાક
કાવાક્યંવ્રતંકર્ત્તૈસમદ્યના ॥ ૩૮ ॥ સમુદાનવણિગ્માર્યાસત્યનારાયણસ્યચ ॥ વ્રતંચક્રૈસૈવસા
ધ્વીબંધુભિઃસ્વજનૈઃસહઃ ॥ ૩૯ ॥ મર્તૃજામાતરૈરૈશ્વિપ્રમાગચ્છેતાંસ્વામાત્રમં ॥ (હતિદિવ્યંવરંવંત્રેસ
ત્યદેવંપુનઃપુનઃ) અપરાધંચમેમર્તૃર્જામાતુઃક્ષંતુમર્હસિ ॥ ૪૦ ॥

ટીકા.—ત્યારે કલાવતી કન્યાએ પોતાની માતાને કહ્યું જે હું માતા એ વ્રત સત્યદેવનું છે. તે સાંભળીને લીલાવતી પ્રસન્ન થઈ ને નિયમ લીધો જે મારો સ્વામી તથા જમાઈ પરદેશ ગયાછે તે ધનધાન્યે કરી ખુશી પ્રસન્ન થઈ જલદી આવી મળે ને હમો પણ આહી ખુશી રહીએ ને હમારા મનના મનોરથ સિદ્ધ થાય ત્યારે હું સત્યનારાયણ દેવ. તમારું વ્રત સગા સંબંધી મળીને વિધી વિધાનપુર્વક હમો કરીશું. એ પ્રકારે વાણિયાની સ્ત્રી લીલાવતીએ નિયમ ધારણ કર્યો. તે વિનંતી કરી જે હું સત્યનારાયણ મારા સ્વામી તથા જમાઈનો અપરાધ થયો હોય તે ક્ષમા કરજો.

ત્રેતેનાનેનનુષ્ઠૌસૌસત્યનારાયણઃપ્રભુઃ ॥ ૪૧ ॥ દર્શયામાસસ્વપ્રાંહિચંદ્રકેતુનૃપોત્તમં ॥ બંદિનામોચ
યપ્રાતર્વણિજૌનૃપસુત્તમ ॥ ૪૨ ॥ દેયંધનંચતત્સર્વગૃહીતંયત્ત્વયાધુના ॥ નોચેત્સ્વાંનાશયિષ્યામિ

सराज्यधनपुत्रकं ॥४२॥ एवमाभाष्यराजानंद्यानगम्योऽभवत्प्रभुः ॥

टीका.—ते वाल्मिष्यान्ती स्त्रिता नीधम धारयु कश्वाधी सत्यनारायणु देव इरीधी प्रसंभ यथा. ने प्रसंभ यधने अंद्रेडु राणने स्वयंभु आर्यु न्हे राणन परदेशि अदीन न्हे वाल्मिष्याने तभो छोदी मुद्रो, ते वाल्मिष्याने तभोअ्ये विना अपरशे अंधनभां नांभ्या छे. ने तभोअ्ये तेभुं संयुलु धन हरलु करी लीधेकु छे ते सधुं धन तेभने पाहुं आपो. ने तेने आदर सत्कार करीने विदाय करो, नहीं तो तभारा धनधान्य राजपाट स्त्री पुत्र सहीत तभारा कुण-
नो नारा करीश. अ्ये प्रकारे सत्यनारायणु देव राणने स्वप्नाभां कहीने अंतर्धान यथा.

ततः प्रभातसमये राजा च स्वजनैः सह ॥४३॥ उपविश्य सभामध्ये ग्राहस्वप्नं जनं प्रति ॥ बहौ महाराजौ शीघ्रं मोचयद्वौ वाणिज्यसुतौ ॥४४॥

टीका.—त्यार यही प्रलात कोण राण उहीने सर्व सोये मणीने सभाभां भेडो ते वप्ते राणअ्ये सभावाणा लोकोने श्लुं न्हे देशवरना अ्ये वाल्मिष्याने केदभां नांभेका छे तेभने न्कदी छोदी मुद्रो.

इति राज्ञो वचः श्रुत्वा मोचयित्वा माहाजनौ ॥ समानीय नृपस्याग्रे ग्राहस्ते विनयान्विताः ॥४५॥
अनीतौ द्वौ वाणिज्यसुतौ मुक्तौ निगडवंधनात् ॥ ततो माहाजनौ नत्वा चंद्रकेतुं नृपोत्तमम् ॥४७॥ स्म
रंतौ पूर्ववृत्तान्तौ चतुर्भयविबुधौ ॥ राजा वाणिज्यसुतौ वीक्ष्य वचः प्रोवाच सादरं ॥४८॥ दैवात्प्राप्तं
महदुःखमिदानीनास्ति वैभयम् ॥ तदानीं गडसंस्यागं क्षौरकर्मार्थं कारयन् ॥४९॥ वस्त्रालंकारकं
दत्वा परि तोष्य नृपश्चतौ ॥ पुरस्कृत्य वाणिज्यसुतौ वचसा तोषदृशं ॥४९॥ पुरानीतं तु च यद्रव्यं द्विगु
णा कृत्य दत्तवान् ॥ प्रोवाच तौ ततो राजा गच्छसाधो निजाश्रमं ॥५०॥ राजानं प्रणिपत्या ह गंतव्यं
त्वत्प्रसादतः ॥५०॥

इति श्रीस्कंदपुराणेरेवाखंडे सत्यनारायणवृत्ततृतीयोऽध्यायः

टीका.— अयं प्रकारे चंद्रकेतु राणनुं वयन सांभलीने अविधारी लोको ते अज्जे जलुने डेहभांथी डाढीने राजनी सांभे ते अंने वाणिज्योने लहं व्याख्या. ने राजनी व्यागण उला राणीने तेमना पगभांथी अडी डाढीने राजने कहुं के हे माहाराज व्या अंने वाणिज्योने आपनो हुंकर यवाथी अंने पगभांथी अडी डाढीने तमासी व्यागण उला राण्य छ. अयं प्रकारे सर्व सत्तावाणा लोको राजता प्रति हाय जेडीने ओट्यो. ते वात चंद्रकेतु राण सांभलीने पोताना व्यासन उपरथी उडीने ते अंने वाणीज्योने जेडीने पजे लाज्यो. ने अतिव्याधर सकारथी राण वयन ओट्यो. हे वाणिज्यमा, हेभाई तमो देवसेज्जेगे हमार राजभां व्याचीने मोटुं डुःअ पाभ्या पल्लु जे डुःअ थवा सरलत हंते. ते थर्गगुं. हेवथी कशीरीतनुं तमोने रतीमात्र डुःअ न थरो. अंने थल्लु दिवसथी ते लोकोना स्नान जुगडं हणमत विजरे देहनी मजीनता थर्ग रही हली. ते जेडीने राजज्ये नापीकने ओलावीने ते लोकोनी हणमत करावी. ते तेल कुत्तल भरदत कराचीने सुंदर स्वच्छ निमज्जे करीने स्नान करावीने उत्तम रीने पांचे पोशाक विजरे व्यालुषल्लु अलंकार शोभित करीने सारी रीते सत्कारता वयन कहीने ते वाणीज्योनुं मन प्रसन्न कहुं ने तेमनुं धन लीखुं हंते थकी अमल्लु धन व्यापीने कहुं जे हे वलिंक तमो तमार देश राजपुत्रीथी ज्ञाम्यो. हेतुं चंद्रकेतु राणज्ये कहुं. त्पार ते वाणिज्यमा अंनेज्जल्लु अति प्रसन्न थर्गने चंद्रकेतु राणने प्रणाम करीने केहेवा लाज्या के हे राजन पोतानी प्रसन्नता थवाथी हंमो हमार देश जल्लुअछीअ. अं अनाव अन्यो पल्लु अं वातनो अलिप्राय राजने पल्लु मालमेछ नथी. ने वाणिज्योने पल्लु मालम छेनही हेवीरीते सेज्जमां सत्यनारायल्लु देवनी कृपाथी थयुंछ. इति श्री स्कंद पुराणु देवाअंडे सत्यनारायल्लु व्रत प्रसंग नाम त्रींजे अध्याय. ३

श्रीसूत उवाच. याचांतु कृतवान्साधुर्मगलायनपूर्विकां ॥ ब्राह्मणाय धनं दत्वा तदानुनगरं ययौ ॥ १ ॥

टीका.— सुतपुराणी शौनकादि इषी लोको प्रते केहेछे. चंद्रकेतु राणनी प्रसन्नता थवा पछी साधु वाणिज्योअं शुं करयुं जे ते राजना गामभांथी नीकणचोने साइं ज्ञानांनुं प्रस्थानुं कहुं ने ब्राह्मणु लोकोने ओलावीने पल्लु धनयुज्य कहुं ने त्यांथी पोताना देश प्रति प्रयाल्लु कया.

कीयदूरे गते साधो सत्यनारायणः प्रभुः ॥ जिज्ञासां कृतवान्साधो किमस्ति तव नौ स्थितम् ॥ २ ॥

टीका.— ते वाणिज्यो ते नगरथी आट्या पछी नारायल्लु देव ते वाणिज्यानी परीक्षा जेवा साइं पोत अंके स-

न्यासीनो वेश धारणु करीने व्याख्या, ने पुछ्युं जे हे वल्लिङ्ग तभारा वाहाणुने विरो शुं ल्युछे, अम पुछ्युं ते सभसे ते वाल्मीक्यो सत्यदेवनी भाया ज्ञाणुतो नथी, पणु पोताना जवधी शुं ओलेछे ते सांभणो.

ततोमाहाजनौमत्तौहेलयाचप्रहस्यवै ॥ कथंपृच्छासिभोदंडिनमुद्रानंतुंकिमिच्छासि ॥३॥ लतापत्रादिकंचैववर्ततेतरणौमम ॥ निष्ठुरंचवचःश्रुत्वासत्यंभवतुतेवच ॥४॥ एवमुत्स्वागतःशीघ्रंदंडी तस्यसमीपतः ॥ कियदुरेगतोगत्वास्थितःसिंधुसमीपतः ॥५॥

टीका.—त्यार पछी ते असे वाल्मीक्याक्यो शुं छुं के प्रथम तो ते सन्यासी आवानी भरकरी करी, ने पछी हस्या ने केहेछे हे सन्यासि तभारे पुछीने शुं करुंछे परंतु तभारी दृष्टिना अभिप्रायथी भावम पेछे के कांई हरणु करवा व्याख्याछो हेतुं कहीने करीथी ओदयो जे साधु लोकाने शाकलाछु लता पत्रादिक धलुं वहालुं रेहेछे ते हभारा वाहाणुमां छे, अ प्रकारे अचिष्ट वचन सांभणीने सत्यनारायणु देव ओदया जे हे वल्लिङ्ग तभारा वाहाणुमां तभारा केहेलां वचननी वस्तु सत्य थाक्यो, अ प्रकारे सत्यदेव वचन ओलोने जसदी त्यांथी अंतर्धान थई गया, ने कांछेक दुइ सिंधु नदीथी समीपमां जहने दंडीना वेशे सत्यदेव उला रखा.

गतेदंडिनि साधुश्चकृतनित्यक्रियस्तदा ॥ उत्थितस्तरणिंदप्राविस्मयंपरमंगयौ ॥६॥

टीका.—सन्यासि गया पछी साधु वाल्मीक्यो पोताना कामकाज धरम ध्यानमांथी परवारीने वाहाणुनी योसे गयो तो वाहाणु सधणां उपर तरी व्याख्यां ने दावम डोण थछेने हासवा लाग्यां ते अरित्रने जेछेने वाल्मीक्यो आश्चर्य पाक्यो.

दप्रालतादिकंचैवमूर्छितोन्यपतद्बुद्धि ॥ लब्धसंज्ञोवाणिकपुत्रस्ततश्चितातोभवत् ॥७॥

टीका.—वाल्मीक्यो व्याज्जमी रीते वाहाणुमां जहने ज्ञुवे तो परेअई शाकलाछु लता पत्र जेछेने धलुंज मोहित थई बुझी पाछेने त्यांज पृथ्वी उपर पडयो, ते पोताना जन्माद्ये उदासीने जेछे कर्यो, ने धलुं अके सावधान थछेने सीतामां पडया ते वज्रते तेभनो जन्माई शुं ओदयो.

तदानुदुहितुःकांतोबचनंचैदमब्रवात् ॥ किमर्थक्रियतेशोकःशापोदत्तश्चदंदिना ॥८॥ शक्यतेनेन

सर्वहिकर्तृचात्रनसंशयः॥ अतस्तंशरणंयामोवांछितायैभविष्यति ॥९॥

ते सभ पोतानो जभाई अंभ ओढयो. हे शोड शाने वास्ते शोक करो छो, ते सन्यासी आये श्राप दधने जशर अयो अंभ लोकेनी वालुी सोख रेहछे, ते लोको अंभुं करवा सभयछ जेने जेम करवानी छयछा करे तेभज थई शके. वास्ते तेभे किंकर नही करो व्यापणु तेने शोधी डाठीने तेभना यरणेने नभी दीनता करीयुं अट्टेअ तेभनी प्रसन्नताथी व्यापणु भनवाछित अनोरथ सिद्ध थये याओ व्यापणु तेने शोधीअ अंभ प्रमाणे जभाईअ तेने सभजव्यो.

जामानुर्वचनंश्रुत्वातत्सकाशांगतस्तदा ॥ दृष्ट्वाचंद्रिदंनंभक्त्यानत्वाप्रोवाचसादरं ॥१०॥ क्षम स्वचापराधंमेयदुक्त्तंनवलानिधौ ॥ एवंपुनःपुनर्नत्वामाहाशौकाकुलोभवत् ॥११॥ प्रोवाचवचनं

रीडा.—ते वालुअओ पोताना जभाईअ वचन सांभणीने पोते तेने लधने शोभवासार् गया, ते वपते कोई अंभकांत जगाअं सन्यासीआवा उला हता. तेने जेधने अति भाव लजितथी तेना यरणे पोतांभुं भरतक नभावीने लांभो दंडवत कर्यो, दंडवत कर्योपछी अति स्नेहथी ओढयो. हे माहारज व्यभारो व्यमाननो व्यपराध क्षमा करो, अंभ प्रकारे धालुी अंक बार बुझी सन्यासी आवाना यरणे पडी रह्यो अंभ पछी अति शोक करीने पीडाधने मोटी पोक बुझीने रडी छय्यो. दंडीविलपतंविलोक्यच ॥ मारोदिःशृणुमद्वाक्यंममपूजावहीर्मुखः ॥१२॥ ममाज्ञयाचदुर्बुद्धे

लब्धदुःखंमहर्मुहु ॥ तच्चतृत्वाभगवद्वाक्यंस्तुतिकर्तुंसमुदितः ॥१३॥

रीडा.—ते वपते सन्यासी आवाअं ते लोकोपुं वचन विलापनुं सांभणीने तेभना तरक्ष जेयुं तो अति दुःखी थई रह्या. अंभ यरित्र जेधने सन्यासीने अति करणु उत्पन्न थई. ने ओढयो के हे पुत्र शाने वास्ते रडोछो. तभो छाना रही ज्ञाय्यो, ने माई वचन सांभलो, हे वालुअ्या मारी पुण्यथी तभो पहिलेपु थया. अंभने मारी पुण कथा व्रतने तभोअं व्यपमान कर्यु. ने मारी भरकरी अनायी. तेणु थडी तभोने भ्छोदुं दुःख थयुं. अंभुं सांभणीने ते अंभने जणु विनंति करवा लाय्या. ने ओढया के हे महाराज तभो जे केहयो ते हंभे जशर करीयु. हवथी कदापी हंभो बुझीयु नही. अंभ प्रकारे ते अंभने जणु देवनी स्तुती करवा लाय्या.

साधुस्तवाच. त्वन्मायामोहिताः सर्वेब्रम्हाद्यास्त्रिदिवौकसः॥ नजानंतिगुणान्स्पंदतवाश्चर्यामैदं प्रभो ॥१४॥ मूढोहंत्वांकथंजानेमोहितस्तवमायया ॥ प्रसिदपूजायिष्यामिथयात्रिभवविस्तरै ॥१५॥

पुरावित्तंचतत्सर्वत्राहिमांशरणागतं ॥ भुत्वाभक्तियुतं वाक्यं परितुष्टो जनार्दनः ॥ १६ ॥

टीका.—हनुं वचन सांभलीते ते वाल्मिच्यां विचार करीजे ज्ये सत्यतारोपणु देव माझम पडेछे. वास्ते ज्येभ-
ने धर्मीच्यांक स्फुटी वंदना करीने प्रसन्न करीये. तो व्यापणुने सधणो लाब थरो. हेतु सभजेने ओढयो हे देव तमारी
भायांज्ये करीने अस्मादिक देवता सधणा मोहीत धरि रक्षा छे तो हमो यमर प्राणी कोणु मात्र !! वास्ते हे देव
तमारा गुणुने, तमारा इपने, तमारा कृतव्यने, हमो केम जाली शक्तीज्ये, वास्ते हे देव तमारा कृतव्य सधणां व्याक्षिप
जेवां छे. ने हे देव हमो तो मुठ प्यराज छीज्ये, तमारी भावाधी मोहित धरि रक्षा. ते न करवानां कोळ सधणां
करीज्ये छेज्ये वास्ते हे देव तमो पोताना दयाणु स्तलावे करीने हमारा उपर प्रसन्न थाज्यो. ने हमो हमारा वीत्त
वैलवना विस्तार पुर्वक तमारी पुज करीयुं. ने हमारा वाहाणुमांजुं सधणु द्रव्य लतापत्र धरि गधुं छे. ते हमोने
व्याज्यी शेते पाछुं द्रव्य थंजुं जेधज्ये. हे माहाराज ज्या वपत तमारा विना हमोने भीजे व्याधार कोधपणु छे नही.
ते सांभलीने सत्यदेव प्रसन्न थयेने ओढया.

वरंचवांछितंदत्वात्तत्रैवांतर्दधे हरिः ॥ ततो नावं समारुह्य दृष्ट्वा विसप्रपूरिताम् ॥ १७ ॥

टीका.—ते वपते सत्यदेव प्रसन्न थयेने ओढया. हे वलिंक तमारा मनवांछित क्षण जेजे ज्येभ कहीने सत्यदेव
अंतर्धान थया. तयार पछी ते वाल्मिच्यां पोताना वाहाणु उपर चड्यो ने वाहाणुमां जेथुं तो जेवां पोताना वाहाणु
लयां हतां तेभवां तेम लयां छे ज्येभ जेथुं.

रूपयासस्य देवस्य सफलं वांछितं मम ॥ इत्युत्तवास्वजनैः सार्द्धं पुजां कृत्वा यथाविधि ॥ १८ ॥ हर्षेण
चाभिवर्णनः सत्यदेव प्रसादतः ॥ नावं संयोज्य त्वेन स्वदेशगमनं कृतां ॥ १९ ॥ साधुर्जामातरं ग्राह्यं
पश्यत्पुनरुपरीमम ॥ दुतं चे प्रपयामास निजवित्तस्य रक्षकम् ॥ २० ॥

टीका.—ते वाल्मिच्यां पोताना साधवाणा लोकोने केहेछे के सत्यदेवनी कृपाज्ये करीने व्यापणु मनना मनोरथ
सिद्ध थया. ज्येथुं कहीने पोताना साधोच्यां साथे मणीने त्यांज सत्यताराणु देवनी पुज विधियुर्वक करी. तयारपछी
अति व्यानंदशी ओढयो व्यापणुने सत्य देवनी कृपा धरि हेव व्यापणु वाहाणु तयार करी के जलदी देशमां जधज्ये.
हेतुं कहीने वाहाणु त्यांशी हुंकायां ते पोताना देशमां व्याप्यां ने पोताना देश समीप व्याप्यां ते वपते साधुवालि-
च्यां पोताना नमार्द्र प्रति केहेछे हे लार्घ व्यापणुं नगर माझम पडेछे. ज्येभ कहीने पोतानो मुनीम हतो तेने केहुं
जे तमो व्यापणु घेरे जधने सरवेने जमर व्याप्यां ते वपते ते मुनीम नगरमां गया.

दूतोसैनगरंगत्वासाधुभार्याविलोकयच ॥ पोवाचवांछितेवाक्यंनत्वाब्रह्मांजलिस्तदा ॥ २१ ॥

निकटेनगरस्यैवज्ञामात्रासाहितोवाणिक् ॥ आगतोबन्धुवैगैश्चविचभ्रवह्मभियुतः ॥ २२ ॥

टीका.—ते इत नगरमां गच्छते साधुवाणिज्यानी स्त्रिने ज्ञेधने पगे लाज्यो. ने हाथ ज्ञेडीने मन संतोषनुं वचन ओदयो. व्यापणा नगरेनी समीपमां तभारा जभाध सहित पोतानी सथेना अंधु वर्गे सहित धाणुज्येक पैसा कभाधने तभारो स्वामी शोछ्छ अमानंद कुशणधी व्याख्या हेतुं कथं.

श्रुत्वादत्तमखाद्वाक्यंमाहाहर्षवतीसती ॥ सत्यपूजांततःकृत्वाप्रावोचतनुजांप्रति ॥ २३ ॥ ब्रजामि

शीघ्रमागच्छसाधुसंदर्शनायच ॥ इतिमातृवचःश्रुत्वाव्रतंकृत्वासमाप्यच ॥ २४ ॥

टीका.—इतना सुअनुं वचन सांलणीने वाणिज्यानी स्त्री अति हरणीत थधने सत्येवनी पुष्प कशीने सत्येवने नैवेद कशीने ते प्रसाद पोते स्वीकार कथो ने पोतानी कन्याने कथुं जे व्या सत्येववो प्रसाद आरोणीने तभो हभारी साये आलो. जलही व्यापणु ज्ञेधने तभारा पीताना दर्शन कशीअ त्यारे ते छोकरीअ आतावुं वचन सांलणीने तेज वपते सत्यनारायणुनुं व्रत सभाप्ति कशी प्रसादने त्यांज पडतो सुअयो. ने पोताने त्वरा थधने भारा स्वाभीने जलही गधने हुं निरधुं. अ अलिप्राय ते छोकरीनी आताना जणुवाभां नही.

प्रसादंचपरित्यज्यगतासापिपतिंप्रति ॥ तेनरुष्टःसत्यदेवोभर्तारंतरणींतथा ॥ २५ ॥ संहृत्यंचधनैः

सार्द्धजलेतस्मिन्नमड्यत् ॥ ततःकलावतिकन्यानविलोकयानिजंपति ॥ २६ ॥ शोकेनमहतातत्र

सुदृतीचापतदुत्ति ॥ दृष्ट्वातथाविधानांवंकन्यांचबहुदुःखिताम् ॥ २७ ॥

टीका.—ते कन्या सत्य नारायणु देवतो प्रसाद छोडीने जलही पोताना स्वाभीने भणवा आवी. ते अपभानि कशीने सत्येव तेभना उपर कोपायमान थथा. ने कोपायमान थधने युं कथुं जे वहालुमां ते कन्यातो धाणी जेहा हतो. ते सहित ते वाहाणु व्यष्ट थध गंधु. ते अरिच ज्ञेधने ते कन्या अति दुःखी थध. हेवी शीते अति शोकापुर कन्या साधुवाणिज्याअ ज्ञेध.

भीतेनमनसासाधुःकिमाश्चर्यमिदंभवेत् ॥ चिंतयंतश्चतेसर्वेद्वपुस्तस्तिवाहकाः ॥ २८ ॥ नतोली

लावतीकन्यादृष्टासाविहलाभवेत् ॥ विललापातिदुःखेनभर्त्तारंचेदमव्रवीत् ॥ २९ ॥

टीका.—ते सभे ते साधुवाणिज्यो धन्योऽनन्तरी इति विचार करे नरे आ मोटा आक्षेप नैवी वात धर्म्म अत वहाणुना यसाववा वाणा लोको पणु अति आक्षेप थया. ने शिक्षावति पणु पोतानी कन्याने अतिदुःखी ओछेने धणीज्ज गलशर्छि गर्छिने पोताना स्वाभी साधुवाणिज्याना प्रति ओझी.

इदानीनौकयासार्द्धकथं सोऽभूदलक्षितः ॥ नजानेकस्यदेवस्यहेलयाचैवसाहता ॥ ३० ॥ सत्य देवस्यमाहात्म्यं ज्ञातुं वाक्येन ॥ इत्युत्सवाविल्लापैवततश्चस्वजनैः सह ॥ ३१ ॥ ततोली लावतीकन्याक्रोडं कृत्वा सरोदहे ॥ ततः कलावतीकन्यानप्रेस्वामिनिदुःखिता ॥ ३२ ॥ गृहीत्वा पाटुकैतस्यानुगंतुं च मनोदये ॥ कन्यायाश्चरितं दृष्ट्वा सभार्यः सडजनो वणिक् ॥ ३३ ॥

टीका.—शुं ओझी ते रोझाणी तमो हभो सधना ओछेअछे, आ वाहाणुभां आपणुओ नभाछेअछो हुतोते ओतां ओताभां अप्रष्ट थर्छि गयो, अतो कंछि पणु करणु छे अथवा कंछि देवनो अपराध थवाथी अमे नरर अने. अथवा सत्यदेवतुं आहात्म कोछि न्नाणी शकतुं नथी, हभोने तो ते देवना महात्मनो अप्रभन थपोछे अमे प्रकरे वातो करीने स्त्री स्वलावथी लुझीने धणु अक लोको मणोने ररवा लाउया ने पोतानी कन्यानां विधवापणुनां दुःखनो विचार करीने कन्याने पोतानी पास असाहीने आथा उपर हाथ अडीने वणी पाछां इदन करवा लाउया, कन्याअमे पणु पोताना स्वाभीना भरथुनी पादुका हती ते लछेने न्नी भरवानो विचार कर्या त्पारे ते वाणिज्यो विचार करे.

अतिशोकेन संतप्तश्चितयामास धर्ममिव ॥ हतं वा सत्यदेवेन भर्त्ता हिंसत्यमायया ॥ ३४ ॥ सत्यपूजां करिष्यामि यथाविभवविस्तरैः ॥ इति सर्वान्समाहुय कथयित्वा मनोरथम् ॥ ३५ ॥ नत्वा च दंडवदुमौ सत्यदेवपुनः पुनः ततस्तुष्टुः सत्यदेवो दीनानां परिपालकः ॥ ३६ ॥ जगाद वचनं चैनं कृपया भक्तवत्सलः ॥ त्यक्त्वा प्रसादं ते कन्यापतिद्रष्टुं समागता ॥ ३७ ॥

टीका.—ते वाणिज्याअ अति शोके करी कोथायमान थछेने धरम विचारथी भिंता करी, नरे नरर सत्यदेवनो आथोय करीने हुं लभणुभां पड्यो, हवेथी हुं वैभव विस्तार पूर्वक सत्यनाशयणु देवनी पुण करीश. अमे प्रकरे सधना

। लभवालीने जेसाडीने पोते सत्यदेवना व्रतनो नियम लीवो, ते आकाशे सूरज सनसुअ शाक्षीइय राभीने पोते सूरजेने इंडवत सत्यनारायणुनी भावनाधी कर्पो. ते सजे सत्यदेव अतिदिन द्याण लटवत्सल, लउतांधीन, पोताना स्वभाव कर्शेने छे. ते आकाश वाणीधी प्रसन्न थधने जोड्या, के हे वणिउ तभारी स्त्रीअ हे भारी व्रत पुण कशी होती अने नैवेद धराव्यो હતો, તે પ્રસાદ ત્યાગ કરીને છોકરી કલાવતી પોતાના સ્વામીના દર્શનેતે સાઈ દોડી આવી. તે આશ પ્રસાદનું અપમાન કર્યું. તેણે કરીને આ વાત બનીછે.

અતો ડહોભવત્તસ્યાઃકન્યકાયાઃપતિધુવમ્ ॥ ગૃહંગત્વાપ્રસાદંચમુક્ત્વાચયાતિચેત્પુનઃ ॥૩૮॥
લઙ્ઘમર્ત્ત્રીસુતાસાધોભવિષ્યતિનસંશયઃ॥ કન્યકાતાદ્દશાક્રયંયથુત્વાગગનમંડલાત્ ॥૩૯॥ક્ષિપ્રં
તદાગૃહંગત્વાપ્રસાદંચવુમોજસા ॥ સાપશ્ચાત્પનરાગત્યદદશંસજનંપતીમ્ ॥૪૦॥

ટીકા.—આશ પ્રસાદનું અપમાન કર્યું એજ કારણથી આ કન્યાનો પતિ અદ્રષ્ઠ થઈ ગયોછે. તે એ કન્યા પાછી ઘેર જઈને આશ પ્રસાદ સેવન કરીને આશને તો એમના પતિ વાહાણુ સહીત સુંદર રીતે દરોઅમાન થશે એ વાતમાં કંઈજ મંદહ નથી, હેવી આકાશવાણી કન્યા કલાવતીએ સાંભળીને તેજ વખતે પોતાને ઘેર જઈને પ્રસાદ ભક્ષણુ કર્યો. તે પ્રસાદ સેવન કરીને પાછી ફરીથી જ્યાં પોતાનો સ્વામી જોવામાં નહીં આવેલો તે દેકાણે જઈને જુએ છે તો પોતાનો સ્વામી વાહાણુ સહીત સુંદર રીતે બેઠલો જોયો. તે પોતે પોતાના મનમાં ધણીજ પ્રસન્ન થઈ.
તતઃકલાવતિકન્યાજગાદાનિતરંપ્રતિઃ॥દ્વાદર્શિચગૃહંગ્યાહિવિલંબંકરુપેકથમ્ ॥૪૧॥

ટીકા.—આશ પછી કલાવતી પોતાના પીતા પ્રતિ બોલો હે પીતા હવે વિલંબ શાને વાસ્તે કરશેછે. બલદી આપણા ઘરને વિષે આલો આ જગાએ હવે વિલંબ કરવો તે બોડી ભૂલછે.

તચ્છૃત્વાકન્યકાવાક્યંસંનુષ્ટોમુદ્રાણિકસુતઃ॥ પૂજનં,સત્યદેવસ્યકૃત્વાવિધિવિધાનતઃ॥૪૨॥પ્રૈર્વૈ
ધુગૈઃસાર્દ્દજગામિનિજમંદીરં॥ગૈર્નમાસ્યાંચસંક્રાંતીકૃતવાનસત્યાજનમ્ ॥૪૩॥ ઇહલોકેસુસંમૂ
ક્ત્વાચાંતેસત્યપુરંવ્રજેત્ ॥૪૪॥ દ્વાતિશ્રીસ્કંદ૦ રેવાસ્વંડે સત્ય૦કથાયાં ચતુર્થોઽધ્યાયઃ ૪

ટીકા.—વિલંબ શાને વાસ્તે કરશેછે. હું વચન કલાવતીનું સાંભળીને તે વાણિઆએ સત્યદેવનું પુજન વિધિ વિધાન પુર્વક ત્યાંજ કર્યું. ત્યાર પછી પોતાને ઘેર જઈને સંક્રાંતપુર્ણિમાની રવિવાર હેવો સારો જોગ જોઈને ધણાએક પોતાના સગા સંબંધીઓને બોલાવીને ઘણું એક ધન ખરચાય. હેવા ઉન્નેદથી સત્યનારાયણુ દેવનું પુજનવિધિ વિધાનથી

सारा विद्वान् ब्राह्मण्योने भोजार्थानि कर्तुं त्वारपणी तेन द्विवसथी वरसो वरसे युल्लुभासीने द्विवसे सत्येद्वपुं युजनकथा
ब्रह्मलोचन दक्षिणा विजिरे नरे कंठ धर्ममार्ग वपराय ते सत्येद्व संभये करीने कर्तुं. अये प्रकरी ते वाणिज्यो लुवतासुधी
आनंदथी रक्षो. ने अये सत्यनारायणना धामनी प्राप्ति यध. अये कथा सुतपुराणी शौनकदर्श विजिरे सरवर्षी लोकोने
नीभीया अरलुयने विषे कहेछ. इतिश्री रुद्रपुराणे रेवाभेदे सत्यनारायण कथा प्रसंग नाम मोक्षोपध्याय सभाप्रथमो.
श्रीमुतउवाच. अधान्यच्च प्रवक्ष्यामि शृणुध्वं मुनिमत्तमाः ॥ आसीनुंगं ध्वजो राजा प्रजापालनत
त्परः ॥ १ ॥ प्रसादं सत्येदेव सत्यकृत्वा दुःखमवाप्तः ॥ एकदा सवंगं गत्वा हत्वा ब्रह्मविधान्पशून् ॥ २ ॥
आगत्य वटमूलं चादृष्ट्वा सत्यस्य पूजनम् ॥ गोपाः कुर्वन्ति संतुष्टा भक्तियुक्ताः सर्वांधवाः ॥ ३ ॥ राजा
दृष्ट्वा तु दुर्पेण न गत्वा तं नगमसः ॥ ततो गोपमणाः सर्वे प्रसादं नृपसन्निधौ ॥ ४ ॥ संस्थाप्य पुनरागत्य भू
क्त्वा सर्वे वयं प्सितं ॥ ततः प्रसादं संत्यज राजा दुःखमवाप्तः ॥ ५ ॥

टीका. — सुतपुराणी कहेछ. हे इषियो भीजे कथा दृष्टिहास कहुं छुं ते सांभणो. उत्तरेदशभां हीमाश्रय समी-
पमां रनोरमा नामे नगरी ते नगरीतो राण पुंगेध्वन नामे हतो. माहान परमशीण प्रणपालन करवाभां तत्पर ते
राण यल्लु सत्येद्वना प्रसादनुं व्यपमान करवाथी धल्लु दुःख पाभ्यो हतो. ते प्रसंग तमो सांभणो. कोछ कोणते विषे
ते पुंगेध्वन राण शिकार रमया गयो हतो. ते साये शिकार करेकां मंग यल्लु हतां. भीज साथी सरव लोको यल्लु
हता. ते सभे ते राण शिकार रमीने व्यावतामां नदीना तट उपर अ्येक वडु वृक्ष हतुं. तेनी छाया जेधने राण
त्यां भिडो. ते वभते वडना वृक्षनी समीपे गोप लोको सर्व भणीत अति प्रसन्नता लडितलावथी सत्येद्वपुं युजन के-
रता हता. ते सधणाभ्योने युजन करता राणअ्य गयो. यल्लु पोताना मोटमपणाना गर्वथी त्यां गया यल्लु नही. ने
दुरथी माधुं यल्लु नही नभाव्युं. अये गोपलोकोअ्ये गल्लुं नरे व्यातो व्यापणु नगरतो राण छे हतुं गल्लुने राणना
सत्कारेने लीये सत्येद्ववतो प्रसाद कृणाहार विजिरे राणनी सामो भूक्यो ने गोपलोके पोताना राणने कहुं नरे छे
राजन् अया प्रसाद सत्यनारायणुतो छे हतुं कहीने पाछा जेधने सत्येद्ववतो प्रसाद दृष्टछा पुर्वेक व्यारोजीने पोताना
धरेने विषे व्याहया गया. ने राणनी सामो प्रसाद रक्षो. ते दुरथी राणअ्य गयो यल्लु नही. ने कोधने कहुं यल्लु
नही. ते पोताना राणपणाना गर्वथी विचार कयो नरे गोवाणीयाअ्योअ्य व्यापेको प्रसाद व्यापणु केम लक्ष्यि हेवो
विचार करी ते स्थानथी छीने राण पोताने धेर व्याव्योने प्रसादतो कीरी भंडोरी पाछ गयो. ते प्रसादना महीमाअ्य
पाय करीने ते कीरी भंडोरा उत्तम रीते अनुपयनो देह पाभ्यां ने राण पोताने धेर जेधने व्यतिदुःख पाभ्यो ते वात व्यागण केहेछ.

नृशतंनष्टधनधान्यादिकंचयत् ॥ सत्यदेवेनतत्सर्वनाशतंममनिश्चितं ॥६॥ अतस्तत्रैव
गच्छामिचत्रैवस्यापूजनम् ॥ मनसातुविनिश्चत्ययौगापालसन्निधौ ॥७॥

टीका.—तं तुंगध्वज राजते सो पुत्र होता ते सधना भरी गया देश उज्जयि धर्य गया, परस्पर देश उत्पन्न
थयो, अये विरे धल्लोअके अगाड ज्जाने राजना भनमां कल्पना उत्पन्न थर्यने सत्यदेवनो प्रसाद गोवाणीअय्ये
अप्यो, ते प्रसादं नये व्यपमान कथुं ते कोरलुधी अया विनाश थयो हेवो निश्चय कथो ने भनमां धारलु करी जे ते
गोवाण न्यां असेछे त्यां भारे नहुं अये प्रकारे विचार करीने प्रातःकाणमां छडीने पोते नाहाहुं थोहुं पोताहुं नित्येनभ
करीने न्यां गोवाण लोको अयेकडा होता त्यां राजा गया, ते गोवाण लोकोना प्रति विनंति करी जे ते दिवसे तभोअये
ने व्रत कथुं लहुं ते व्रत भते करावो लहुं राजाअये कथुं.

ततोसौसत्यदेवस्यपूजांगोपगणैःसह ॥ भक्तिप्रदुन्नितोभूत्वाचकारिविधिनानृपः॥८॥ सत्यदेवम
सदिनधनपूत्रान्वितोभवेत् ॥ इहलोकैःसुखंभुक्त्वाचांतिसत्यपुंगुरयौ ॥९॥

टीका.—त्यार पछी ते तुंगध्वज राजाअये गोप लोको सोये भणोने लकती अंधावान थर्यने ते गोवाण लोकोनी
विधि विधान प्रभाले सत्यनारायणुं पुजत कथुं त्यार पछी सत्यदेवनी प्रसन्नता थवाथी थोडाज काणमां धनधान्य
पुत्रो चौत्रवान लुवतां सुधी पुरी अ्यानंदथो दिवस गुणयो अये अंते सत्यदेवना लोकोनी प्राप्ति थर्य अये प्रभाले
सत्यनारायणुनी कथा व्रत पुज्जननो महिमा सुतपुराणिअये शौनक इषी लोको प्रति कथो.

यइदंकुरुतेसत्यव्रतंपरमदुर्लभं ॥ शृणोतिचक्रथांपण्यांभक्तियुक्तःफलप्रदाम् ॥१०॥ धनधान्या
दिकंतस्यभवेत्सत्यप्रसादतः॥ दारिद्र्यलभतेविचंचद्रुमुच्येतवंधानां ॥११॥ भितोभयात्प्रमुच्येतस
त्यमेवंमंसंशयः॥ इणिसंतंचफलंभुक्त्वाचांतिसत्यपुंगुरं व्रजेत् ॥१२॥

टीका.—जे पुरष सर्वोत्तम सत्यनारायणुं व्रत करी अथवा जे कोर्य सत्यनारायणुनी पवित्र कथा सांभले ते
भनवांछित कृणेत पामेछ ते अये कथा सदा सर्वदा सेवन करवावाणा, पुरषने सत्यनारायणुं दैव प्रसन्न थर्यने धनधान्य
सुअ संपत्ति अप्यो, अये कथा शेवत करवा वाणो हरिद्रि क्षेय तो तेनी हरिद्रता भरे, न धनवान थाय, ने अंधन पडला
होय तनु अंधन भरे, ने कोरथी लय थयो ते पुरषने सत्यदेवनी कृपाथी लय भरे, ने सदाकाण सत्यदेवहुं व्रत करवा
वाणा पुरषने भनवांछित कृण प्राप्त थाय, ने लुवतां सुधी सुभी अ्यानंद रहे अंते सत्यनारायणुं देवना लोकोहुं सुअ भणे.

इतिवःकथंतिविप्राःसत्यनारायणव्रतं॥यत्कृत्वासर्वदुःखेभ्योमुक्तोभवातिमानवः॥१३॥

ટીકા.—એ પ્રકારે સુતપુરાણી કહેછે. હે બ્રાહ્મણો સત્યદેવનું વ્રત તમોને હોમોએ કહ્યું. વળી એ વ્રતનું વધારે માહાત્મ હું થું કહું. પણ એ વ્રત સર્વ દુઃખથી પ્રાણી માત્રને છોડાવે. ને સુખી કરે. એમાં કાંઈજ સંદેહ નથી.

विशेषतःकलियुगेसत्यपूजाफलप्रदा॥ कौचित्कालंवादेष्यंतिसत्यमीशान्तमेवच॥ १४॥ सत्य

नारायणंकेचित्सत्यदेवंतथापरे॥ नानारूपधरोभुत्वासर्वेषामीप्सितप्रदा॥ १५॥ भविष्यति

कलौसत्यव्रतरूपीसनाननः॥ यद्दण्डपठेन्नित्यंशृणोतिमुनिसत्तमाः॥ सत्यंनश्यंतिपापानिसत्य

देवप्रसादतः॥१६॥ इतिश्रीस्कंदपुराणरेवाखंडेश्रीसत्यनारायणकથાપંચમોઽધ્યાયઃ॥૧૬॥

ટીકા.—વળી સુતપુરાણી કહેછે હે બ્રાહ્મણો કળિયુગને વિષે સત્યદેવનું વ્રત કથા વિશેષ કરીને કૃણ દાયક છે. કેટલાક જનો એ દેવને કાળકૃપ સર્વનો અંતરંગમી કહેછે. કેટલાક તો કહેછે કે એ સાક્ષાત ઈશ્વર છે. કેટલાક જનો તો સત્ય નારાયણજ કહેછે, કેટલાક તો સત્યદેવજ કહેછે. ને જે જેમ માને તેને તેવજ રૂપે સાચુંકુળ થઈ તેના મનના મનોરથ પુરું કરેછે. ને કળીયુગને વિષે તો સત્યસ્વરૂપી ભગવાન શ્રી સત્યનારાયણ શીધથી શુભ હતા. તે પ્રગટ થઈને સર્વદા સીદ્ધિ દાયક પ્રકાશ થઈ રહ્યા. વાસ્તે હે બ્રાહ્મણો, એ સત્યનારાયણનું વ્રત પુણ કથા સાંભળશે, સંભળાવશે, વ્રત તેમજ પુણ, શુદ્ધ મનથી કરાવશે, તે પ્રાણિઓના પાપનો નાશ થશે. ને યુન્યવાન, પવિત્ર જગતમાં કેહવાશે એવું તમારી મનઃસુખમાં સત્ય કહું છું એ મધ્યે કાંઈ સંદેહ માનવો નહીં.

હવે સત્ય સાંભળવા વાળા જનો પ્રતિ હું કહું છું. આ સત્યનારાયણનો કથા કેટલેક દેકાણે સાત અધ્યાયની પણછે. પરંતુ તે મધ્યે જે અધ્યાય વધારે વિસ્તારેલાછે, પરંતુ તેમાં કંઈ સાર નથી. અને કાશીપ્રાંતમાં સાત અધ્યાયની કથા વંચાયછે પણ આ પ્રાંતમાં પાંચ અધ્યાયની કથા પ્રસંગ કરવામાં આવેછે સત્યનારાયણ વ્રતનો વિચાર જુદોજ આવેછો પંચમાધ્યાયનો પ્રસંગછે. પછી તો આપું સ્કંદપુરાણ એકાશી હજારનું છે તે સઘળું કેહશેો સાંભળશો તો કાંઈ પાપ થવાનું નથી. પણ આ સત્યનારાયણ વ્રત કથા પ્રસંગ તો પાંચજ અધ્યાયનો છે ઇતિશ્રી સ્કંદપુરાણે રવાખંડે સત્યનારાયણ વ્રત કથા પ્રસંગ સમાપ્ત થયો છે.

સમાપ્ત.

ग्रंथ स्वामित्वनो हक प्रसिद्ध कर्त्ताण पोताने स्वाधिन
राख्यो छे.

